

Lähiöprojektin toimintakertomus 2010

Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!

Lähiöprojektin toimintakertomus 2010

Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!

Lähiöprojekti Helsinki

Kaupunginhallituksen päätös 625 § 20.6.2011

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi lähiöprojektin toimintakertomuksen 2010.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti kehottaa hallintokuntia toteuttamaan edelleen lähiöprojektin projektisuunnitelmaa 2008–2011 ja varautumaan toimenpiteissään tukemaan lähiöprojektia sen uuden ohjelmakauden tavoitteiden toteuttamisessa.

© Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

Teksti: Marja Piimies ja Pirjo Ruotsalainen

www.lahioprojekti.hel.fi

Taitto: Tovia Design Oy / Olli Turunen

Julkaisusarjan graafinen suunnittelu: Timo Kaasinen

Kansi: Operaatio Pulssin elokuvakurssi

Kannen kuva: Tiina Nuto

Paino: Edita Prima Oy 2011

ISSN 0787-9024

ISBN 978-952-223-958-7 (nid.)

ISBN 978-952-223-959-4 (PDF)

Esipuhe	4
Tiivistelmä	5
Sammanfattning	7
Summary	8
Lähiöprojektin toimintaperiaate	10
Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen	12
Esikaupunkien kehittämisen yleissuunnitelma ja alueelliset kehittämissuunnitelmat	12
Täydennysrakentamisen edistäminen	13
Asemakaavoituskohteet	14
Nykyisen ympäristön laadun parantaminen	15
Korjausrakentamisen edistäminen	16
Julkisten kaupunkitilojen kunnostaminen	17
Imagon kohottaminen	20
Kulttuuri ja tapahtumat	20
Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinointi	23
Muut imagohankkeet	26
Viestintä	27
Vuonna 2010 ilmestyneet lähiöprojektin toimintaan ja hankkeisiin liittyviä julkaisuja ja raportteja	27
Alueellisten toimintamahdollisuuksien parantaminen sekä erityispalvelujen mallien luominen	28
Matalan kynnyksen tilat ja toimintamallit	28
Palvelumallit lasten ja nuorten toimintaan ja elämänhallintaan	30
Muut alueellisten toimintamahdollisuuksien kehittämishankkeet	36
Seuranta ja arviointi	38
Uuden projektikauden valmistelu	39
Lähiöprojektin hankkeitten resursointi	40
Valtion avustukset	41
Lähiöprojektin organisaatio ja työryhmät 2010	42
Kuvailulehti	44

Esipuhe

Kulttuuri ja tapahtumat ovat projektikauden 2008–2011 tunnuslauseen ”Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!” mukaisesti olleet edelleen yhtenä painopisteinä Lähiöprojektin toiminnassa. Vuonna 2010 tehtiin erityisesti yhteistyötä sellaisten valtion taidelaitosten tai oppilaitosten kanssa kuten Kansallisopoppera ja Sibelius-Akatemia. Uusia toimintamuotojaakin etsittiin. Kansallisopoppera jalkautui Malmille ja Sibelius-Akatemian muusikot sinne, missä ihmiset jo valmiiksi ovat, eli viikonloppuisin kauppakeskuksiin. Esittävä taide oli kytketty myös tutkimusmenetelmiin, kun Metropolia-ammattikorkeakoulun esittävän taiteen laitos selvitti draamamenetelmien avulla muun muassa, mitä kuuluu tällä hetkellä Malmille.

Täydennysrakentamisen edistäminen, julkisen kaupunkitilan parantaminen sekä olevan rakennuskannan korjaus- ja kunnossapitotoimenpiteitten edistäminen ovat niinkään olleet yksi painopisteistä. Tulevaisuuden asumisessa ja korjausrakentamisessa avainkysymyksiä on energiatehokkuus. Oleellista on siksi tietää, missä määrin nykyiset asuntoalueemme kuluttavat energiaa. Tähän pyrittiin etsimään vastaus Lähiöprojektin käynnistämällä alueellisella energiatehokkuus selvityksellä, jonka pilotti valmistui 2010.

Onnistunut korjausrakentaminen ja hallittavissa olevat kustannukset ovat kynnyskysymyksiä lähitulevaisuudessa, erityisesti 1960- ja 1970-luvun kaupunginosissa, joissa korjausvaje on paikoitellen saattanut kasvaa suureksi. Lähiöarkkitehdit ovat jo pitkään antaneet korjausneuvontaa taloyhtiöille ja laatineet korjaustapaohjeita tiettyihin kaupunginosiin. Tietoa ja palveluja on saatavissa, mutta kustannusten hillitsemisessä ja rahoitusmallien kehittämisessä on vielä paljon työsarkaa.

Tonttien lisärakentaminen voi olla keino rahoittaa korjauksia taloyhtiöissä. Lähiöprojektin toinen keskeinen teema on siksi ollutkin täydennysrakentamisen edistäminen. Kaupunkirakenteen monipuolistaminen rakentamalla uutta on myös mahdollisuus säilyttää ja täydentää palveluita. Erityistä huomiota pitää tulevaisuudessa kiinnittää niihin alueisiin, joissa nyt väestöennusteen mukaan asukasluku vähenee. Miten pystytään hoitamaan palvelut, miten estetään alueiden eriarvoistuminen, jos uutta ja nykyaikaista, houkuttelevaa asuntokantaa ei synny.

Puistot ja kadut ja niiden kunnossapito – julkinen kaupunkitila – tulevat kaikissa kyselyissä ja asukasilloissa aina keskeisesti esiin. Yhteiset alueet, erityisesti asemien ja ostoskeskusten ympäristöt ovat sitä julkista kaupunkiympäristöä, joka toimii alueiden käyntikortteina, mutta yhtä hyvin vaikuttaa myös asukkaiden viihtyvyyteen ja niihin mielikuvii, mitä asukkailla itsellään on omasta kotikaupunginosastaan.

Samalla tavalla hyvin hoidettu kaupunkitila tai viihtyisä katu voi nostaa imagoa myös yritysalueilla, vaikka sitä ehkä harvemmin tullaan ajatelleeksi. Meillä ei vielä siinä määrin ole yrityspuistoja kuin jossakin muualla maailmalla, mutta suuntaus on varmaan se, että yritysalueittenkin kehittämisessä aletaan nähdä lähiympäristön merkitys kilpailutekijänä enenevässä määrin. Tähän tähtää mm. loppuvuonna järjestetty Metrohelsinki-elinkeinotoiminnan markkinointihankkeeseen kytkeytynyt Design-katukilpailu Herttoniemen yritysalueella.

Harri Kauppinen
Lähiöprojektin puheenjohtaja

Marja Piimies
projektipäällikkö

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.9.2008 lähiöprojektin projektisuunnitelman kaudelle 2008–2011 tunnuksella **Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!**

Toiminta-alueena on koko esikaupunkivyöhyke projektisuunnitelmassa esitettyjen kehittämisteemojen mukaisesti.

Lähiöprojekti on hallintokuntien yhteistyöprojekti. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii kiinteistöjen kehittämispäällikkö **Harri Kauppinen** kiinteistövirastosta ja projektipäällikkönä arkitehti **Marja Piimies** kaupunkisuunnitteluvirastosta. Lähiöprojektin resursointi tapahtuu pääosin hallintokuntien talousarvion puitteissa, ja hallintokunnat vastaavat myös projektin henkilöstöstä.

Projektin tunnuslauseen, vision ja projektiohjelman 2008–2011 mukaisesti esikaupunkeja halutaan tuoda esiin viihtyisinä kaupunginosina, joissa on monipuolisia asunto- ja työpaikka-alueita, elinvoimaista kaupunkikulttuuria ja lähipalvelut kävelyetäisyydellä.

Kulttuurilla ja tapahtumilla on esikaupunkien vetovoiman lisäämisessä keskeinen rooli. Uutta vuonna 2010 oli yhteistyö Kansallisoopperan kanssa Malmilla. Malmilaisilla kouluilla oli mahdollisuus tutustua oopperan tekemiseen erilaisten työpaikkojen ja omien esitysten kautta sekä seurata oopperan pääharjoituksia. Kansallisooppera vieraili paikallisissa palvelutaloissa ja malmilaiset pääsivät muutoinkin Malmi-talon näyttelyn merkeissä osalliseksi oopperan läsnäolosta. Toinen merkittävä uusi yhteistyöhanke oli Sibelius-Akatemian ja kulttuurikeskuksen kanssa järjestetyt konsertit kulttuuritaloissa ja kauppakeskuksis-

sa. Ajatuksena varsinkin kauppakeskusten osalta oli viedä musiikkia arkiympäristöön – sinne missä ihmiset jo valmiiksi ovat.

Lähiöprojekti on jatkanut edelleen asukkaiden ja järjestöjen järjestämien tapahtumien tukemista. Erityisesti on tuettu kaupunginosapäivien, Helsinki-viikon ja Taiteiden yön tapahtumia.

Imago-teeman alla on keskitytty kulttuuriin ja tapahtumien ohella viestintään: hyvien uutisten välittämiseen esikaupungeista omien, ilmaisjakelulehdissä ja Helsinki Infossa julkaistujen teemasivujen sekä lehdistötiedotteiden avulla. Kaupungin omien lehtien julkaisemista on avustettu edelleen. Projekti avasi myös kolme internet-sivustoa. Projektin omat internet-sivut uudistettiin kokonaan palvelemaan paremmin projektin toimintaa, ja 26 esikaupunkia saivat oman internet-näyttelyn. Metrohelsinki-hanke itäisillä metrovarren yritysalueilla sai niinkään internet-sivuston.

Vuoden 2008 lopussa alkanut Metrohelsinki-hanke on jatkunut vuonna 2010 ja jatkuu projektikauden loppuun saakka. Alkupalvelusta järjestettiin kaupungintalolla laaja yritysseminaari ja loppuvuonna Herttoniemen yritysalueen päätätua ja sen lähiympäristöä koskeva ideakilpailu design-pääkaupunkivuoden hengessä. Yritysyhteistyö on ollut tiivistä koko vuoden ajan mm. määrääjain pidettyjen yhteistyöpalaverien ja kaupunkisuunnitteluvirastossa meneillään olevan Herttoniemen kehittämishankkeen sekä Myllypuroon valmistuvan uuden kauppakeskuksen puitteissa.

Kaupunkirakenteen monipuolistaminen täydennysrakentamalla on tällä projektikaudella ollut keskeisiä tavoitteita. Painopisteitä ovat olleet ostoskeskusten ja raideliikenteen asemien ympäristöt. Tällä halutaan edesauttaa esikaupunkikeskustojen pysymistä elinvoimaisena. Tonttikohdainen lisärakentaminen voi olla myös keino rahoittaa korjauksia taloyhtiöissä, joten siitäkin näkökulmasta täydennysrakentamisen edistäminen on tärkeää.

📍 Jakomäen liikuntapuisto sai Vuoden 2010 liikuntateko -palkinnon. Parannustyöt rahoitettiin lähiörahastosta.

Kuva: Antero Aaltonen

Lähiöprojekti on seurannut keskeisten kaavahankkeiden etenemistä ja osallistunut täydennysrakentamista koskevien työryhmien toimintaan sekä kaupunkisuunnitteluvirastossa käynnissä olevan Esikaupunkien renessanssi -hankkeen johtoryhmään. Lisäksi projektilla on oma täydennysrakentamistyöryhmä, jossa on edustajia useista hallintokunnista. Siinä pohditaan täydennysrakentamisen problematiikkaa yhteisen pöydän ympärillä ja tuodaan esiin erilaisia näkökulmia sekä teetetään tarvittaessa selvityksiä.

Asema- ja ostoskeskysympäristöihin, esikaupunkien käyntikortteina toimiviin alueisiin, on keskitytty myös ympäristöparannustoimenpiteitten osalta. Ympäristöparannukset koskevat yhtä hyvin julkista kaupunkitilaa kuin yksittäisiä rakennuksia. Lähiöarkkitehdit ovat edelleen antaneet korjausneuvontaa taloyhtiöille ja laatineet korjaustapaohjeita. Vuonna 2010 käynnistettiin korjaustapaohjeiden laatiminen Malminkartanoon.

Esikaupunkimme, joiden rakentaminen on ajoittunut 1960- ja 1970-luvuille, ovat tulleet peruskorjausikään, ja korjausrakentaminen on siksi yksi tärkeitä painopisteitä Lähiöprojektissa. Energiakysymykset liittyvät oleellisesti korjausrakentamiseen. Tärkeää on tietää myös, mitä kaupunginosamme kuluttavat nyt. Tieto palvelee sekä kaavoitusta että korjausrakentamista. Siksi Lähiöprojekti käynnisti alueellisen energiaselvitystyön, jonka pilotivaihe saatiin päätökseen 2010. Siinä selvitettiin energiankulut:

sähkö, lämpö, vesi ja jätteet kuudelta alueelta. Tavoitteena on jatkossa liittää selvitykseen liikenne ja liittää luvut osaksi Tietokeskuksen tuottamaa Helsinki alueittain -julkaisua.

Projektin tehtäviin kuuluu edelleen kaupunkilaisten toimintamahdollisuuksien parantaminen heidän omassa elinympäristössään. Aluetyössä joitakin toimintamuotoja on jatkettu vielä edelliseltä projektikaudelta. Tällaisia ovat mm. Pihlajamäen aluetyö ja senioriliikunta sekä Matalan kynnyksen toiminta Myllypurossa ja Pihlajamäessä. Kontulassa ja Itäkeskuksessa Matalan kynnyksen toimintaa rahoitetaan lähiörahostosta. Tiloilla ja toiminnalla on merkitystä keskustaympäristöjen asiointirauhan näkökulmasta. Käyttäjille ne ovat paikka saada tukea ja tavata muita ihmisiä.

Kulttuurikeskuksen, Lähiöprojektin, kaupunginkirjaston, työväenopiston ja nuorisosasiainkeskuksen yhteistyönä vuonna 2008 alkanut läntisten nuorten kulttuurihanke "Operaatio Puls" jatkui 2010 ja jatkuu edelleen projektikauden loppuun saakka. Nuorille tarjotaan kulttuuripalveluja ja toimintaa, jota he itse saavat ehdottaa ja jonka yhteydessä on mahdollisuus tavata toisia nuoria, oppia jokin uusi kädentahto tai tehdä yhdessä taidetta vaihtoehtona virtuaaliselle yhdessäololle. Hankkeesta on erittäin onnistuneita kokemuksia.

Lähiöliikunta on tarjonnut edelleen asukaslähtöistä liikuntaa esikaupunkien asukkaille. Painopistealueina ovat olleet eläköityvä ja ikääntyvä väestö sekä lapset ja nuoret. Erityisesti on panostettu 13–17-vuotiaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen sekä perheiden yhtäaikaiseen ja yhteiseen liikuntaan. Lähiöliikuntaa järjestettiin Myllypuron, Kontulan, Maunulan, Haagan, Pihlajamäen, Malmin, Jakomäen ja Tapulikaupungin alueilla.

Alueelliset tapahtumat lisäävät alueiden tunnettuutta. Mätäjoki-Festivaalissa Kannelmäessä on mahdollista onkia Liikuntaviraston Mätäjokeen laskemia lohia.

Kuva: Simo Karisalo

Sammanfattning

Stadsstyrelsen godkände 22.9.2008 förortsprojektets projektplan för perioden 2008–2011 med mottot Från förorter till stadsdelar där det händer!

Verksamhetsområdet är hela förortszonen enligt de utvecklingsteman som presenteras i projektplanen.

Förortsprojektet är ett samarbetsprojekt mellan förvaltningarna. Ledningsgruppens ordförande är fastighetsutvecklingschef **Harri Kauppinen** från fastighetskontoret och projektchef är arkitekt **Marja Piimies** från stadsplaneringskontoret. Resursfördelningen för förortsprojektet sker i huvudsak inom ramen för förvaltningarnas budget och det är också förvaltningarna som ansvarar för projektpersonalen.

Enligt projektets motto, vision och projektprogram för 2008–2011 vill man lyfta fram förorter som trivsamma stadsdelar med mångsidiga bostads- och arbetsplatsområden, livskraftig stadskultur och närservice på gångavstånd.

Kultur och evenemang är centrala faktorer som ökar förorternas attraktionskraft. Det nya år 2010 var samarbetet med Nationaloperan i Malm. Skolorna i Malm fick bekanta sig med hur man gör opera genom olika verkstäder eller egna föreställningar samt genom att följa operans huvudrepetitioner. Nationaloperan besökte lokala servicehus och invånarna i Malm fick också ta del av operans närvaro via utställningen i Malmhuset. Ett annat betydande nytt samarbetsprojekt var konserterna som arrangerades med Sibeliusakademien och kulturcentralen i kulturhus och affärscentra. Tanken speciellt med affärscentra var att ta musiken till vardagsmiljön – där det redan finns människor.

Förortsprojektet har fortsatt att understödja evenemang som organiseras av invånare och organisationer. Speciellt har evenemang under stadsdelsdagarna, Helsingforsveckan och Konstens natt fått understöd.

Under Imago-temat har man förutom kultur och evenemang koncentrerat sig på kommunikation: genom att förmedla goda nyheter om förorter på egna temasidor i gratistidningar och Helsingfors Info samt med pressmeddelanden. Man har fortsatt att understödja publiceringen av stadsdelarnas egna tidningar. Projektet öppnade också tre webbplatser. Projektets egna internetsidor förnyades helt för att bättre tjäna projektets verksamhet och 26 förorter fick en egen internetutställning. Projektet MetroHelsingfors i företagsområden längs den östra metrolinjen fick likaså en webbplats.

Projektet MetroHelsingfors som inleddes i slutet av år 2008 har fortsatt år 2010 och fortsätter till projektperiodens slut. I början av vintern ordnades ett stort företagsseminarium på stadshuset och i slutet av året en idétävling som rörde huvudgatan i företagsområdet och dess närområden i Hertonäs i designhuvudstadsårets anda. Företagssamarbetet har varit intensivt hela året bl.a. inom ramen för regelbundna samarbetsmöten och utvecklingsutredningen för Hertonäs som pågår på

stadsplaneringskontoret samt det nya köpcentret som byggs i Kvarnbäcken.

Att göra stadsstrukturen mångsidigare genom kompletteringsbyggande har under denna projektperiod varit en av de centrala målsättningarna. Tyngdpunkterna har varit omgivningarna nära köpcentra och spårtrafikens stationer. På detta sätt vill man bidra till att förortscentrumerna hålls livskraftiga. Tomt-specifikt kompletteringsbyggande kan också vara ett sätt att finansiera reparationer i bostadsaktiebolagen och därför är det även ur den synvinkeln viktigt att främja kompletteringsbyggandet.

Förortsprojektet har följt framskridandet av centrala planläggningsprojekt och deltagit i arbetsgruppernas arbete som gäller kompletteringsbyggande samt varit med i ledningsgruppen av projektet Förstädernas renässans som pågår på stadsplaneringskontoret. Dessutom har projektet en egen arbetsgrupp för kompletteringsbyggande. Arbetsgruppen består av representanter för flera förvaltningar. I den dryftar man tillsammans problematiken kring kompletteringsbyggande och tar fram olika synpunkter samt låter vid behov göra utredningar.

Beträffande miljöförbättringsåtgärderna har man också koncentrerat sig på stations- och köpcentermiljöer, dvs. områden som fungerar som förorternas visitkort. Miljöförbättringarna gäller såväl enskilda byggnader som det offentliga stadsrummet. Förortsarkitekterna ger fortfarande reparationsrådgivning till bostadsaktiebolag och utarbetar instruktioner om reparationssätt. År 2010 började man utarbeta instruktioner om reparationssätt i Malmgård.

Våra förorter som byggdes under 1960- och 1970-talen har nått åldern för grundrenovering och därför är kompletteringsbyggande en av de viktigaste tyngdpunkterna inom ramen för förortsprojektet. Energifrågorna anknyter sig väsentligt till reparationsbyggande. Det är också viktigt att veta vad våra stadsdelar förbrukar för närvarande. Informationen tjänar både planläggningen och reparationsbyggandet. Därför inledde förortsprojektet ett regionalt energiutredningsarbete vars pilotskede avslutades 2010. I det utreddes energiförbrukningen: el, värme, vatten och avfall i sex områden. Målet är att man i fortsättningen inkluderar trafiken i utredningen och siffrorna som en del av publikationen Helsingfors områdesvis som produceras av Faktacentralen.

Till projektets uppgifter hör vidare att förbättra stadsbornas verksamhetsmöjligheter i deras egen livsmiljö. I områdesarbetet har man fortsatt vissa verksamhetssätt ännu efter den föregående projektperioden. Till dessa hör bland annat Arbetet och seniormotionen i Rönnebackaområdet och Lågtröskelverksamheten i Kvarnbäcken och i Rönnebacka. I Gårdsbacka och Östra centrum finansieras Lågtröskelverksamheten med medel ur förortsfonden. Lokalerna och verksamheten är viktiga för att invånarna ska kunna uträtta ärenden i centrumområdena.

Summary

För användarna är det en plats där de kan få stöd och träffa andra människor.

”Operation Puls”, kulturprojektet för unga i västra Helsingfors, inleddes år 2008 i samarbete mellan kulturcentralen, förortsprojektet, stadsbiblioteket, arbetarinstitutet och ungdomscentralen och fortsatte år 2010 och fortsätter till projektperiodens slut. Ungdomar erbjuds kulturtjänster och verksamhet som de själva har möjlighet att föreslå och med vilken de har möjlighet att träffa andra, lära sig nya praktiska färdigheter eller skapa konst tillsammans som ett alternativ till virtuell samvaro. Erfarenheterna från projektet är mycket positiva.

Förortsmotion har fortfarande erbjudit förortsinvånarna invånarcentrerad motion. Man har prioriterat personer som närmar sig pensionsåldern och äldre personer samt barn och ungdomar. Särskilt har man satsat på att främja hälsa och välbefinnande hos 13–17-åringar och på motion som familjer idkar samtidigt och gemensamt. Förortsmotion ordnades i Kvarnbäcken, Gårdsbacka, Månsas, Haga, Rönnebacka, Malm, Jakobacka och Stapelstaden.

The City Board approved the Neighbourhood Project plan for 2008–2011 on 22 September 2008 under the name “From suburbs to city districts where things happen!”.

The area of operation is the entire suburban zone in accordance with the development themes presented in the project plan.

The Neighbourhood Project involves co-operation between various branches of administration. The management team is chaired by property development manager Harri Kauppinen from the Real Estate Department, and the project manager is architect Marja Piimies from the City Planning Department. The resourcing for the Neighbourhood Project takes place mainly within the limits of the budget estimates of the branches of administration. The branches of administration are also responsible for the project staff.

In keeping with the project slogan, vision and programme for 2008–2011, the city wants to present suburbs as inviting areas with diverse housing and working opportunities, vibrant urban culture and local services within walking distance.

↓ Neljännet Pihlajamäki goes Blues -festivaali oli Helsinki-viikon kärkihankkeita vuonna 2010.

Kuva:Tiina Nuto

Culture and events have a central role in increasing the attractiveness of suburbs. A new project in 2010 was co-operation with the Finnish National Opera in Malmi. Schools in Malmi had the opportunity to familiarise themselves with the opera by means of various workshops and their own performances and to attend dress rehearsals at the opera. The National Opera visited local service homes, and its presence was made known to the locals by an exhibition at Malmitalo. Another significant new co-operation project involved concerts at culture and shopping centres, organised together with the Sibelius Academy and the Cultural Office. The idea, particularly with the shopping centres, was to bring music to the everyday environment, i.e., where people already are.

The Neighbourhood Project has continued to support events organised by residents and organisations. Events that have received particular support include those organised during the Neighbourhood Days, the Helsinki Week and the Night of the Arts.

In addition to culture and events, another area emphasised under the image theme has been communications: conveying good news from the suburbs via special theme pages published in free newspapers and Helsinki Info as well as via press releases. Aid to the suburbs' own newspapers has been continued. The project also launched three websites. The project's own website was completely refurbished to better serve the operations, and 26 suburbs received an online exhibition of their own. A website was also created for the Metrohelsinki project, an effort to promote the eastern industrial areas along the metro route.

Started in late 2008, the Metrohelsinki project continued throughout 2010 and will go on until the end of the project period. Early in the winter, an extensive corporate seminar was organised at the City Hall, and later in the year, there was an ideas competition for the Herttoniemi business area main street and its surroundings in the spirit of the World Design Capital year. Co-operation with companies was close throughout the year, including, e.g., regular co-operation meetings, the City Planning Department's ongoing development survey in Herttoniemi as well as the new shopping centre to be completed in Myllypuro.

One of the central objectives during this project period has been the diversification of the urban structure by means of complementary construction. The focus has been on the surroundings of shopping centres and rail traffic stations. The purpose of this is to help the suburban centres retain their vitality. Plot-specific supplementary construction can also be a way of funding repairs for housing companies. Therefore, promoting complementary construction is important from this point of view as well.

The Neighbourhood Project has been following the progress made in the most significant town plan projects and has participated in work groups related to complementary construction as well as in the management team of the City Planning Department's ongoing Suburban Renaissance project. In addition, the project has its own complementary construction work

group with representatives from several branches of administration. The group contemplates the problems of complementary construction around a shared table, introducing different perspectives and commissioning surveys as necessary.

The station and shopping centre environments – the calling cards of suburbs – have also been the focus of environmental improvement measures. Environmental improvements apply to public urban space and individual buildings alike. Neighbourhood architects have continued to provide housing companies with repair guidance, and they have drawn up repair instructions. The preparation of repair instructions for Malminkartano began in 2010.

Our suburbs built in the 1960s and 1970s are now in need of thorough renovation, which is why renovation construction is one of the key focus points of the Neighbourhood Project. Energy questions are essentially linked with renovation construction. It is also important to know the current consumption levels of our city districts. This information serves both town planning and renovation construction. This is why the Neighbourhood Project started a regional energy survey, whose pilot phase was completed in 2010 and which studied energy consumption – electricity, heat, water and waste – in six different areas. A future objective is to add traffic to the survey and to make the figures part of the Helsinki by Region (Helsinki alueittain) publication of Helsinki Urban Facts.

The project tasks still include improving the residents' possibilities to act in their own living environment. In regional work, some forms of operation have been continued from the previous project period. These include, e.g., regional work and exercise for senior citizens in Pihlajamäki and low-threshold activities in Myllypuro and Pihlajamäki. In Kontula and Itäkeskus, low-threshold activities are funded by the Neighbourhood Fund. The facilities and activities are important for making the centres more peaceful. For the users, they are a place to get support and meet other people.

Operation Pulse (Operaatio Pulssi) – a cultural project started in 2008 for young people in the western parts of the city and a shared effort by the Cultural Office, Neighbourhood Project, City Library, Adult Education Centre and Youth Department – continued throughout 2010 and will go on until the end of the project period. Young people are offered cultural services and activities that they can suggest themselves. These enable them to meet other young people, learn some new skills or create art together as an alternative to virtual socialising. The project has proven highly successful.

Neighbourhood sports activities have continued to provide people in the suburbs with resident-oriented physical activities. The focus has been on the retiring and ageing population as well as children and young people. Particular emphasis has been placed on promoting the health and welfare of people between 13 and 17 years of age and on shared sports experiences for families. Neighbourhood sports activities have been organised in the areas of Myllypuro, Kontula, Maunula, Haaga, Pihlajamäki, Malmi, Jakomäki and Tapulikaupunki.

Lähiöprojektin toimintaperiaate

Kaupunginhallitus hyväksyi lähiöprojektin projektisuunnitelman 22.9.2008 vuosille 2008–2011. Projektikauden tunnuksena on: ”Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!”.

Projektin visio on: ”Helsingin kantakaupungin ulkopuolella on viihtyisiä kaupunginosia, monimuotoisia asunto- ja työpaikka-alueita, elinvoimaista kaupunkikulttuuria ja lähipalvelut kävelyetäisyydellä”. Toiminta-ajatuksena on: ”Projekti vahvistaa ja tekee tunnetuksi kaupunginosien vetovoimatekijöitä ja vahvuuksia, edistää monipuolisten uusien asuntojen rakentamista, palvelujen pysymistä ja uusien syntymistä sekä kaupunkilaisten toimintaedellytyksiä heidän omalla asuinalueellaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa”.

Tunnuksen mukaisesti yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi on määritelty imagon kohottaminen. Tarkoituksena on paitsi oman alueidentiteetin vahvistuminen, myös viesti koko kaupungin ja seudun mittakaavassa kaupungin halusta kehittää esikaupunkialueita kantakaupunkiin lukeutuvien kaupunginosien kanssa tasaveroisina Helsingin kaupunginosina sekä tehdä tunnetuksi alueen omia vetovoimatekijöitä yhdessä asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Toinen keskeinen tavoite on kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen. Uusia asuntoja ja työpaikkoja rakennetaan kestävän kaupunkirakentamisen periaatteiden mukaisesti olevan infran ja palveluiden sekä hyvien julkisten liikenneyhteyksien viereen.

Muina tavoitteina projektiohjelmassa 2008–2011 ovat nykyisen ympäristön laadun parantaminen sekä alueellisten toimintamahdollisuuksien parantaminen ja erityispalvelujen mallien luominen.

Ympäristön laatua kohennetaan perusparantamalla rakennuskantaa ja kunnostamalla julkisia kaupunkitiloja.

Alueellisia toimintamahdollisuuksia parannetaan ja luodaan erityispalvelujen malleja yhteistyössä asukkaiden, kolmannen sektorin, kaupungin hallintokuntien ja muiden toimijoiden kanssa tarkoituksena johtaa pysyviin toimintamuotoihin, joilla edistetään yhteisöllisyyttä, turvallisuutta, elämänhallintaa ja eri ikäryhmien harrastusmahdollisuuksia.

Lähiöprojekti
Helsinki

Lähiöprojekti 2008–2011: Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!

Visio

Helsingin kantakaupungin ulkopuolella on viihtyisiä kaupunginosia, monimuotoisia asunto- ja työpaikka-alueita, elinvoimaista kaupunkikulttuuria ja lähipalvelut kävelyetäisyydellä

Toiminta-ajatus

Projekti vahvistaa ja tekee tunnetuksi kaupunginosien vetovoimatekijöitä ja vahvuuksia, edistää monipuolisten uusien asuntojen rakentamista, palvelujen pysymistä ja uusien syntymistä sekä kaupunkilaisten toimintaedellytyksiä omalla asuinalueellaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Tavoitteet

Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen

Nykyisen ympäristön laadun parantaminen

Imagon kohottaminen

Alueellisten toimintamahdollisuuksien parantaminen sekä erityispalvelujen mallien luominen

Toimenpiteet

Esikaupunkien kehittämisen yleissuunnitelma

Korjausrakentamisen edistäminen

Kulttuuri ja tapahtumat

Matalan kynnyksen tilat ja toimintamallit

Täydennysrakentamisen edistäminen ja kehittämissuunnitelmat

Julkisten kaupunkitilojen kunnostaminen

Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinointi

Palvelumallit lasten ja nuorten toimintaan ja elämänhallintaan

Asemakaavoituskohteet:
Raideliikenteen asemien ympäristöt
Ostoskeskusten ympäristöt
Muu rakenteen tiivistäminen ja toimintojen monipuolistaminen

Viestintä

Koillisen radanvarren tutkimus- ja kehittämishanke

Muut imagothankkeet

Muut alueellisten toimintamahdollisuuksien kehittämishankkeet

Seuranta

Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen

Monipuolinen ja toimiva kaupunkirakenne luo perustan viihtyvyydelle. Toimivaan kaupunkiin ja kaupunginosaan liittyy myös aina riittävät palvelut, joiden säilyminen edellyttää riittävää asukaspohjaa. Tulevaisuudessa huomiota pitää kiinnittää yhä enemmän kaupunginosiin, joissa väestöennusteen mukaan asukasluku selvästi vähenee.

Varmasti yksi vaikuttavimpia eriarvoistumista ehkäiseviä toimenpiteitä on kaupunkirakenteen monipuolistaminen rakentamalla uutta. Täydennysrakentamisen volyymin tulee kuitenkin olla sellainen, että asukasmäärä pysyy vähintään ennallaan, mieluiten kasvaa. Tämä mahdollistaa myös sellaisten uusien asumismuotojen ja -ratkaisujen kehittämisen, mitä vanhassa asutokannassa ei ehkä löydy.

Esimerkkinä voi nostaa Myllypuron, jota voi pitää tietynlaisena kaupunkiuudistuskohdeena. Uusien asemakaavojen rakentamismahdollisuudet ovat luoneet hyvän pohjan palvelujen säilymiselle ja jopa paranemiselle. Uusi juuri valmistunut ja rakenteilla oleva asuntotuotanto on monipuolista: kerrostaloasuntoja, pientaloasuntoja, HITAS-omistustuotantoa, asumisoikeusasuntoja, senioriasuntoja, säätelemätöntä vuokratuotantoa,

säätelemätöntä omistustuotantoa mutta myös kaupungin vuokratuotantoa pientaloissa.

Täydennysrakentamiseen liittyy saumattomasti myös oleva rakennuskanta. Yksi esikaupunkien suuria kysymyksiä on korjausrakentaminen ja sen rahoittaminen. Lähiöprojekti selvitti 2009 korjausvajetta laskennallisesti muutamassa esikaupungissa. Tutkituissa kaupunginosissa kuluma oli enimmillään noin 54 %. Tällaisissa yhtiöissä on edessään mittavat ja kalliit korjaustoimenpiteet. Tonttien lisärakentamisesta voi olla apua korjausten rahoittamiseen ja taloyhtiöitä tulee kannustaa selvittämään lisärakentamismahdollisuutensa, kuten esim. Melunkylässä on kaupunkisuunnitteluviraston ja taloyhtiöiden yhteistyössä jo tehty.

Esikaupunkien kehittämisen yleissuunnitelma ja alueelliset kehittämissuunnitelmat

Lähiöprojekti on osallistunut kaupunkisuunnitteluviraston "Esikaupunkien renessanssi"-työhön johtoryhmän jäsenenä. Hanke jatkuu edelleen ja siinä tullaan laatimaan koko esikaupun-

kialuetta käsittelevä yleissuunnitelma, joka on yleispiirteinen täydennysrakentamisen strateginen toimenpideohjelma. Tavoitteena on parantaa esikaupunkivyöhykkeen elinvoimaisuutta ja vetovoimaa yhteyksiä parantamalla, täydennysrakentamalla ja kaupunkitilaa jäsentämällä.

Yleissuunnitelman runkoa valmisteltiin 2010. Yleissuunnitelma sisältää pitkän aikavälin täydennysrakentamisen kehittämisen painopisteitä ja tavoitteita. Lisäksi jatkettiin alueellisten kehittämissuunnitelmien laatimista aloituskohteina oleville alueille Kannelmäki–Pohjois-Haaga sekä Mellunkylä. Keski-Vuosaarossa alueellista kehittämissuunnitelmaa alettiin laatia 2010 ja sen on tarkoitus valmistua 2011.

Täydennysrakentamisen edistäminen

Kaupunginjohtaja perusti 2009 erityisen työryhmän täydennysrakentamisen edistämiseksi. Tässä työryhmässä on myös Lähiöprojektin edustus. Lisäksi lähiöprojektilla on oma täydennysrakentamisryhmä, jossa on edustus keskeisistä virastoista. Työryhmässä on keskitytty täydennysrakentamisen edellytysten selvittämiseen ja työryhmän työskentely jatkuu edelleen. Tehävänä on myös tuoda yhteisen pöydän ympärille uusia ideoita ja ongelmakohtia pohdittavaksi ja ratkaistavaksi sekä jakaa informaatiota eri toimijoiden välillä. Erityisesti keskitytään esikaupunkialueiden keskuksiin, raideliikenteen asemien ja ostoskeskusten ympäristöihin.

Täydennysrakentamistyöryhmä on mm. seurannut edelleen Siltamäessä, Keski-Vuosaarossa, sekä Pihlajamäen ja Jakomäen ostoskeskusympäristöjen ja Mellunmäen metroasemanseudun kaavamuuuostotyötä sekä tonttikohtaista lisärakentamistarkastelua koko Mellunkylän alueella. "Täydennysrakentamalla monipuolista asumista olemassa olevien palveluiden ja jouk-

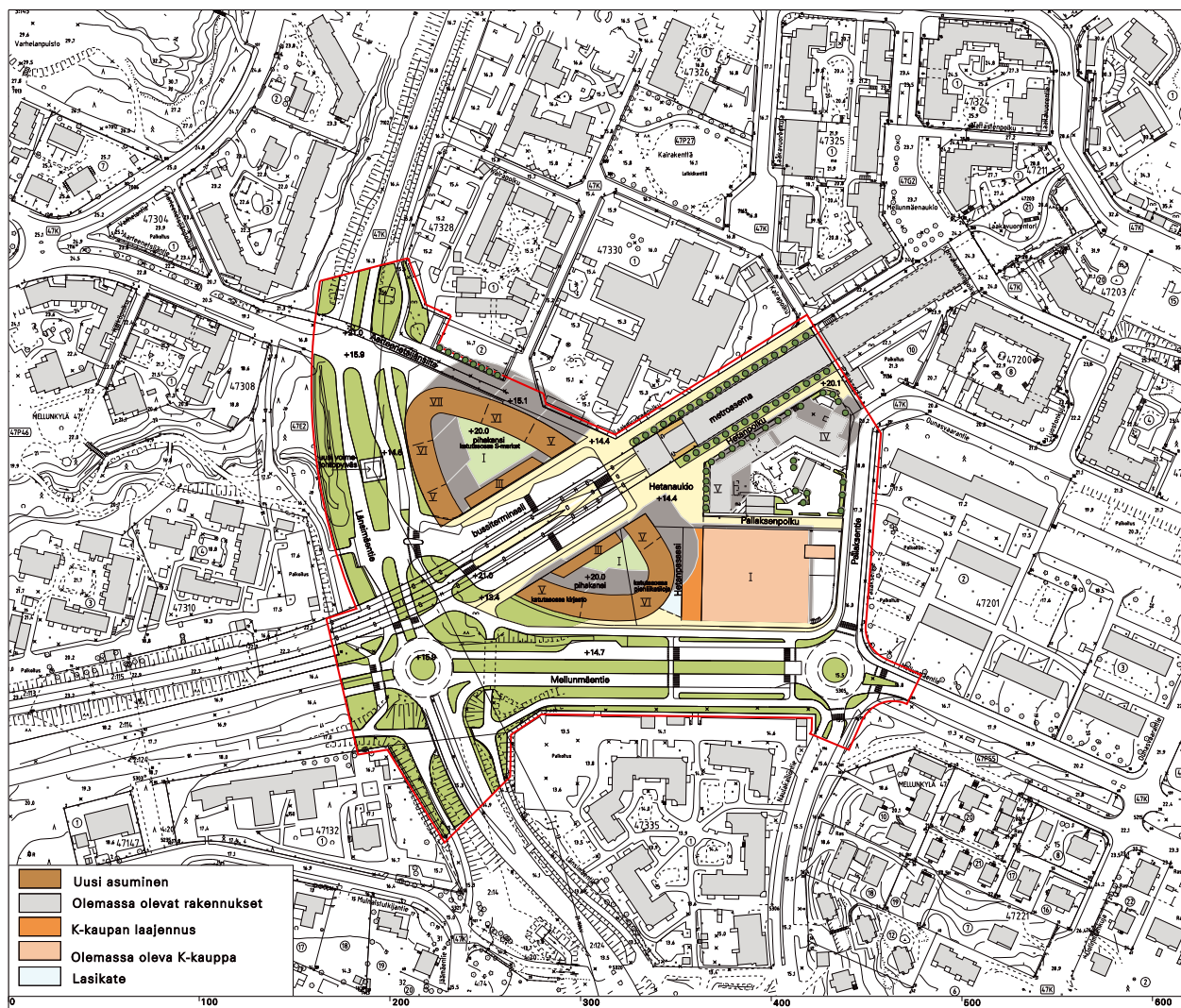
➡ Myllypuroon rakennetaan lähivuosina paljon uutta ja upeaan päiväkotia Leipuriin riittää lapsia tulevaisuudessakin. Riittävä asukaspoija on edellytyksenä palvelujen säilymiselle.

Kuva: Simo Karisalo

➡ Myllypuron uusi asuntotuotanto on monipuolista.

Kuva: Simo Karisalo

↑ Mellunmäen keskuksen kehittämishanketta on esitetty World Design Capital 2012 -hankkeeksi, jossa suunnittelu toteutetaan kokonaisvaltaisesti rakennusten, ulkotilojen ja palvelukonseptien osalta.

Kuva: Havainnekuva, kaupunkisuunnitteluvirasto

koliikenteen äärelle” on Helsingin hankkeena hyväksytty valtakunnalliseen lähiöohjelmaan ja edellä mainitut kaupunginosat ovat tämän lähiöohjelmahankkeen kohdealueita.

Vuoden aikana järjestettiin Esikaupungit 20X0 -seminaari yhdessä Esikaupunkien Renessanssi-hankkeen kanssa. Kyseessä oli laaja viranomaisyhteistyöseminaari, jonka tarkoituksena oli verkottaa osallistujia ja pohtia millaisia esikaupungit ovat tulevaisuudessa, miten niistä voidaan tehdä entistä vetoimaisempia ja miten yleensä toteutamme laadukasta täydennysrakentamista. Seminaariin osallistui edustajia myös Espoosta ja Vantaalta. Tarve näiden asioiden yhdessä miettimiseen ja kokemusten jakamiseen on ilmeinen, ja samassa yhteydessä sovittiinkin jatkoseminaarista.

Asemakaavoituskohteet

Kontulassa ja Mellunmäessä tavoitteena on kehittää metroaseman seutua tiivistämällä kaupunkirakennetta, lisäämällä ja monipuolistamalla palveluja sekä sijoittamalla asumista alueelle.

Kontulan keskuksen ensimmäisen osa-alueen asemakaavaehdotus käsiteltiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa vuoden lopussa ja niinkään Mellunmäen keskuksen asemakaavaehdotus esiteltiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa ennen joulua.

Mellunmäen osalta on tarkoitus anoa keskuksen kehittämishanketta WDC2012-hankkeeksi, joka pitää sisällään mm. kokonaisvaltaisen suunnittelukilpailun järjestämisen sekä alueen rakennusten että julkisen ulkotilan suunnittelusta, mutta myös palvelukonseptien ja uusien yhteistyömuotojen kehittämisestä.

Siltamäen osalta kaupunkisuunnitteluvirastossa käynnistettiin täydennysrakentamisselvitys konsulttityönä. Konsulttityötä tullaan käyttämään osa-alueittain laadittavien asemakaavamuutosten pohjana.

Keski-Vuosaassa laadittiin konsulttityönä täydennysrakentamissuunnitelma koko alueen osalta vuonna 2009 pohjoisen ostoskeskuksen ja sen lähiympäristön kaavamuutoksen lisäksi. Tältä pohjalta aloitettiin vuonna 2010 edellä kuvatu alueellisen kehittämissuunnitelman laatiminen Esikaupunkien renessanssi-hankkeeseen liittyvänä.

Pihlajamäessä ostoskeskysympäristön kaavamuutostyö jatkuu edelleen. Vuonna 2010 alueelle laadittiin suunnitelma, jossa esitetään myös merkittävää asuntojen lisärakentamista ostoskeskuksen yhteyteen. Alueen kaavaehdotuksen on tarkoitus valmistua vuoden 2011 lopussa.

Nykyisen ympäristön laadun parantaminen

Puistot ja kadut ja niiden kunnossapito – julkinen kaupunkitila – erityisesti asemien ja ostoskeskusten ympäristöissä toimivat alueiden käyntikortteina. Ne luovat ensi näkemältä mielikuvaa kaupunginosasta asuinympäristönä. Ne vaikuttavat myös alueen asukkaiden viihtyvyyteen, turvallisuuden tunteeseen ja niihin mielikuviin, mitä asukkailla itsellään on omasta kotikaupunginosastaan.

Julkiset kaupunkitilat eivät koske vain asuinalueita, yhtä hyvin korkeatasoinen kaupunkimiljöö kohottaa myös yritysalueen imagoa. Meillä ehkä se ei vielä näy niin selvästi kuin muualla maailmalla. Lähiympäristön laatu voi kuitenkin myös yrityksille olla imagokysymys – kilpailutekijä. Kaupungin kannalta sillä voi olla paljonkin merkitystä uusien yritysten valitessa sijaintipaikkaa. Tähän tähtää mm. Metrohelsinki-elinkeinotoiminnan markkinointihankkeeseen kytkeytynyt Design-katukilpailu Herttoniemen yritysalueella, jota selostetaan jäljempänä Imago-teeman alla.

Ympäristöparannustoimenpiteiden edistäminen koskee yhtä hyvin rakennuksia kuin julkista kaupunkitilaakin. Tällä hetkellä 1960–1970-luvun esikaupunkimme ovat tulleet peruskorjauksikään. Pahimmillaan sekä putki- että julkisivuremontit ajoittuvat samaan aikaan. Kustannuksista muodostuu erityinen haaste taloyhtiöille. Erityisesti, kun energiansäästötavoitteet lisätään korjaustoimenpiteisiin mukaan. Lähitulevaisuudessa suuri kysymys on, miten nämä rahoitetaan.

📍 Puistot toimivat myös alueen käyntikortteina, etenkin jos ne sijaitsevat lähellä tärkeitä palveluja ja pääreittejä. Ala-Malmin puisto sijaitsee aivan kulttuurikeskus Malmitalon vieressä.

Kuva: Simo Karisalo

↑ ↓ Arkkitehti Ralph Erskinen suunnittelemasta, vuosina 1983–86 rakennetusta korttelista rataa reunustavine terassitaloineen on muodostunut Malminkartanon tunnetuin maamerkki. Korttelissa kiteytyy pyrkimys sekä esteettisesti että toiminnallisesti parempaan ympäristöön kuin edeltävän aikakauden lähiörakentamisessa. Terassitalojen taakse kätkeytyvät pientalot istutuksineen sekä vehreä korttelipiha, joiden olemassaolosta monetkaan eivät tiedä.

Yläkuva: Simo Karisalo, alakuva: Päivi Hellman

Siksi lähiöprojektinkin teemana on ollut korjausrakentamisen edistäminen ja energian kulutuksen selvittämiseen ja energiakorjauksiin liittyvät asiat. Tarpeen on nostaa keskusteluun myös, mikä on välttämätöntä todella tehdä ja missä voitaisiin tehdä vähemmän – erityisesti siksi, että välttyttäisiin turhilta, kalliilta korjauksilta ja myös sellaisilta korjaustekniikoilta, joiden toimivuudesta ei ole käytännön kokemusta.

Korjausrakentamisen edistäminen

Lähiöprojekti järjesti korjausrakentamista koskevan seminaarin toukokuussa, missä esiteltiin laajasti korjausrakentamisen problematiikkaa ja tehtäväkenttää. Seminaari sai hyvää palautetta. Tietoa on paljon ja se on sirpaloituneena kentälle, siksi asiantuntijoita verkottavilla ja hajallaan olevaa tietoa kokoaville seminaareilla ja yhteistyölle on jatkossa tarvetta yhä enemmän.

Lähiöarkkitehdit ovat jatkaneet rakennuslupaneuvontaa yksittäisille taloyhtiöille ja korjausneuvontaa taloyhtiöille mm. Silta- ja Keski-Vuosaareissa. Molemmille alueille on laadittu korjaustapaohjeet aiempina vuosina. Keski-Vuosaaren ohjeet painettiin 2010 alussa ja sen tiimoilta mm. järjestettiin vielä asukastilaisuus Vuosaareissa.

Vuonna 2010 käynnistettiin korjaustapaohjeiden laatiminen Malminkartanoon. Lähiöarkkitehti inventoi ja valokuvasi Malminkartanon rakennukset, pihat ja puistot yksityiskohtineen yhdessä rakennusvalvontaviraston maisema-arkkitehdin kanssa. Inventointivaiheen työhön kuului myös selvittää alueen syn- ja kaavoitushistoria, erityispiirteet ja arkkitehtuurikilpailut, asuinrakennusten suunnittelijat ja rakennetyypit sekä rakentamisajankohdan arkkitehtuurin ominaisuudet.

Alueellinen energiaselvitys

Alueellinen energiatehokkuusselvitys käynnistettiin 2009 ja sen pilottijulkaisut – raportti ja teemakartat: ”Askel kohti energiatehokkaampaa Helsinkiä” saatiin valmiiksi kesällä 2010. Selvitys laadittiin Helsingin kaupungin Tietokeskuksen, Helsingin Energian, kaupunkisuunnitteluviraston, kiinteistöviraston, talous- ja suunnittelukeskuksen ja Lähiöprojektin yhteistyönä.

Pilottialueita oli kuusi, joista verrokkikohteena käytettiin kantakaupungista valittua tiivistä umpikorttelikaupunginosaa Taka-Töölöä. Työssä koottiin kaukolämmitykseen, sähkönkulutukseen, jätemääriin ja vedenkulutukseen liittyvät tilastotiedot ja kehitettiin mittarit. Tavoitteena oli saada selville myös alueen tuottamat liikennemäärät, mutta HSY:n käynnistämän selvityksen vuoksi ne jätettiin tässä vaiheessa tämän selvityksen ulkopuolelle. Sellaisia liikennelaskentoja ei myöskään ollut käytettävissä, missä ohikulkuliikenne olisi voitu erottaa alueen omista liikennemääristä. Tavoitteena on saada kaupunginosien kokonaisenergiankulutus lopulta kaikista kaupunginosista ja liittää ne osaksi Tietokeskuksen Helsinki-alueittain -julkaisua.

Tietoa on mahdollista hyödyntää jatkossa mm. korjausrakentamisessa ja täydennysrakentamista koskevan suunnittelun yhteydessä pohdittaessa millainen on energiaa säästävä kaupunkirakenne.

Julkisten kaupunkitilojen kunnostaminen

Uusien projektialueiden rakentaminen on käynnissä ja niiden kaupunkiympäristön laatuun panostetaan. On tärkeää, että myös esikaupunkien julkinen kaupunkitila voidaan pitää kunnossa ja parantaa laadukkaasti. Julkisten kaupunkitilojen kohentamiseen onkin kohdennettu kaupungin lähiörahasorahotusta, jolla näitä toimenpiteitä on voitu tehdä.

Vuonna 2010 on painopisteenä on edelleen ollut lähiöprojektin projektikauden tavoitteiden mukaisesti sisääntulo- ja keskusta-alueiden ympäristöparannukset ja kunnossapito. Ostoskeskusten ja asemien ympäristöjen kehittämisessä halutaan panostaa kestävien toimintamallien ja ratkaisujen löytämiseen, jotta toteutetut toimenpiteet ovat korkeatasoisia sekä alueen erityispiirteitä huomioon ottavia. Lähiöprojektilla on oma ympäristöparannukset -työryhmä, jossa on edustus rakennusvirastossa ja johon kuuluvat myös rakennusvalvontavirastossa toimivat lähiöarkkitehdit.

Pihlajamäen ostoskeskuksen ympäristön kunnostustöiden viimeinen osio, ostoskeskukseen johtavan Meripihkapolun portaiden sekä puistoraitin rakentamistyöt, valmistuivat vuonna 2010. Parannustyöt alkoivat vuonna 2009, jolloin ostoskeskuksen Pihlajamäen puoleiseen päätyyn valmistui 1960-luvun hengen mukainen torialue kasvien istutusaltaineen. Pihlajämäkipienoisreliefi on myös sijoitettu sinne. Liikennejärjestelyt uusittiin joukkoliikennettä suosivaksi. Kunnostaminen rajoittui tässä vaiheessa ostoskeskuksen suojellun osan päädyn ympäristöön. Rahoitus tuli lähiörahasorasta.

Siltamäen 1970-luvun kerrostaloalueen pääraittien kunnostaminen saatiin päätökseen vuonna 2010. Suunnittelutyö tehtiin 2008–09 yhteistyössä asukkaiden kanssa 70-luvun henges-

➡ Pihlajamäen ostoskeskuksen ympäristön parannustyöt valmistuivat vuonna 2010. Uudelle aukiolle pystytetty infotaulu esittelee Pihlajamäen arkkitehtuuria ja kaupunkisuunnittelua.

Kuva: Pirjo Ruotsalainen

➡ Siltamäen pääraittien kunnostus valmistui myös vuoden 2010 aikana. Kunnostuksen yhteydessä raiteiden ja kontaktipihan 70-luvulle ominaiset erityispiirteet säilytettiin.

Kuva: Päivi Hellman

sä, alueen ilme ja päällysteratkaisut säilyttäen. Raittien ja ns. kontaktipihojen ajalle tyypillinen isokokoinen betonilaatta on alueen erityispiirre ja korostaa raitin kaupunkimaista luonnetta. Rakentamistyöt aloitettiin syksyllä 2009. Raitit ja yksi kontaktipiha kolmesta toteutettiin isoilla laatoilla. Kaksi kontaktipihaa sijaitsevat taloyhtiöiden tonteilla ja ne jäivät siitä syystä tässä vaiheessa toteuttamatta. Pääraittien pitkiä geometrisia ja avoimia linjoja selkeytettiin. Rahoitus tähänkin hankkeeseen osoitettiin lähiörahastosta.

Puistolalan aseman alikulkukäytävän ja lähiympäristön ilmeen parantamisen tavoitteena on kohentaa laatua ja käyttää valaistusta niin turvallisuutta lisäävänä kuin taiteellisenakin elementtinä. Alikulun kautta kuljetaan myös asemalaitureille. Hankkeen suunnittelu aloitettiin 2008 ideasuunnittelulla ja vuonna 2010 valmistuivat katu- ja rakennussuunnitelmat. Alikulun seiniin tulee sininen ja punainen väri sekä samanväriset teräsverkot. Sinisellä seinällä oleva alkuperäinen reliefi kunnostetaan ja valaistukseen kiinnitetään erityistä huomiota. Samalla uusitaan pyörätelineet. Lähiympäristöön tehdään lisäksi uudet pyöräkatokset ja parannetaan jalankulkuympäristöä. Alikuluttunnelissa olevat nykyiset, paikallisten nuorten aikanaan tekemät, mutta nykyisin huonokuntoiset seinämaalaukset on tarkoitus pääosin poistaa. Suunnitelmassa otettiin huomioon asukaspalaute siten, että osa seinämaalauksista tullaan säilyttämään ja kunnostamaan. Suunnitelma hyväksyttiin elokuussa 2010. Rakentaminen alkanee 2011. Ratahallintokeskuksen kanssa sovitaan kustannusten ja ylläpidon jakautumisesta.

📍 Myllypuron uusimuotoisen palvelukeskuksen rakentaminen alkoi kesällä 2010. Ensimmäinen osa valmistuu keväällä 2011.

Kuva: Pirjo Ruotsalainen

Malminkartano on kaupunkirakenteellisesti merkittävä alue, joka rakennettiin 1970–80-luvuilla. Rautatieaseman ympäristö kunnostettiin jo vuosina 2007–2008, mutta muut julkiset kaupunkitilat ja asemanseutu ovat edelleen kunnostuksen tarpeessa.

Malminkartanon keskustan ja aseman seudun parantamisen suunnittelutyöt valmistuivat vuonna 2009. Hankkeessa uusitaan kiveykset Malminkartanonaukiolla, Puustellinaukiolla ja Puustellinpolulla. Helsingin kaupungin taidemuseo on tilannut aukioille ja niiden väliselle kujalle taideteokset taiteilija Hanna Jaanisoolta. Kunnostaminen on suunniteltu kokonaisuutena ja se kohdistuu myös tonttien alueelle, joilla on julkista jalankulkualuetta. Malminkartanonaukion portaat uusitaan ja rakennetaan lämmitettyinä talvikunnossapidon helpottamiseksi. Valaistus uusitaan ja sen ilmeeseen kiinnitetään huomiota. Rahoitus hankkeelle myönnettiin 2010 lähiörahastosta.

Myllypuron vanhan ostoskeskuksen paikalle alettiin rakentaa uusimuotoista palvelukeskusta vuonna 2010. Viereiset katu- ja puistoalueet rakennetaan vastaamaan uudisrakentamisen tasoa. Rakennussuunnitelmat on tehty yhteistyössä kaupakeskuksen toteuttajan Citycon Oyj:n kanssa. Myös muu metroaseman ympäristön lisärakentaminen, kuten vuonna 2012 valmistuva terveysasema, edellyttää metron nykyisen asema-alueen kohentamista sekä katurakentamista ja metroradan ylittäviä siltoja. Terveysasemalle johtavan Jauhokujan katurakenteet ja metroradan ylittävä silta toteutettiin 2010. Vuonna 2011 toteutetaan kauppakeskuksen viereisiä katurakenteita sekä rakennetaan uusi, kauppakeskuksen edustalle sijoittuva aukio, Kivensilmä. Ostoskeskuksen ensimmäinen osa valmistuu keväällä 2011. Myllypuron hankkeet rahoitetaan rakennusviraston budjettirahalla.

↑ Malminkartano on kaupunkirakenteellisesti merkittävä alue. Keskustan jalan-
kulkualueen ja aukoiden sekä valaistuksen kunnostaminen alkaa vuonna 2011.
Aukioille tulee myös taideteoksia.

Kuva: Simo Karisalo

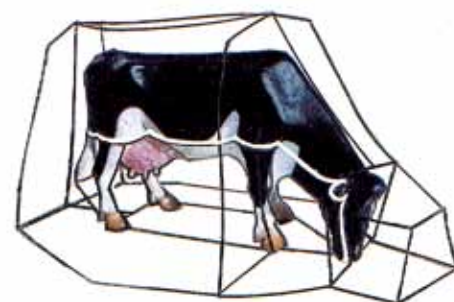
→ Taiteilija Hanna Jaaniso on luonut Malminkartanoon sijoitettavasta teoksesta (osa).

Piirros: Hanna Jaaniso

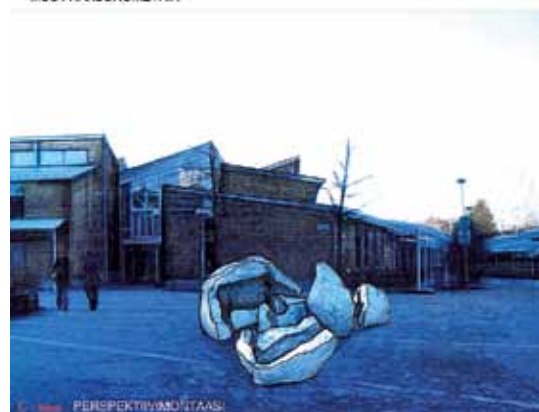
Edellä kuvatut hankkeet on hyväksytty Valtakunnalliseen lähiöohjelmaan hankekokonaisuutena "Asemat ja ostarit -alueen käyntikortti kuntoon". Valtion avustusta haetaan vuoden 2011 loppuun saakka.

Julkisen kaupunkitilan kunnostushankkeena voidaan pitää myös sähköisten infotaulujen saamista metroasemille. Niillä on merkitystä paitsi ajantasaisen liikennetiedotteiden välittäjinä, myös paikallisten viestien välittäjinä, tällaisia ovat esim. asukas yhdistysten tiedotteet kaupunginosatapahtumista. Aloite on tullut asukastahoilta.

HKL käynnisti työn 2010. Lähiöarkkitehti on osallistunut työryhmän toimintaan. Työryhmä on ehdottanut pilottikohteen pystyttämistä Mellunkylän metroasemalle keväällä 2011. Pilotista on tarkoitus kerätä kokemuksia ja niiden perusteella päätetään jatkokehittelystä.

MUOTTIAKSONOMETRIA

Imagon kohottaminen

Lähiöprojektin tunnuksen mukaisesti yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi on määritelty imagon kohottaminen. Kulttuurin, tapahtumien ja viestinnän avulla lisätään esikaupunkialueiden tunnettuutta yhdessä asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa. Tarkoituksena on paitsi oman alueidentiteetin vahvistaminen, myös viesti koko kaupungin ja seudun mittakaavassa kaupungin halusta kehittää esikaupunkialueita kantakaupunkiin lukeutuvien kaupunginosien kanssa tasaveroisina Helsingin kaupunginosina.

Vuonna 2010 laajennettiin yhteistyöverkostoa eri toimijoiden välillä entisestään. Tapahtumien järjestämiseen saatiin mukaan uusia tahoja. Kaupungin omien kulttuuri- ja taidelaitosten rinnalla myös valtion taide- ja oppilaitoksilla oli merkittävä rooli.

Kulttuuri ja tapahtumat

Kansallisoopperan, Helsingin kulttuurikeskuksen, Lähiöprojektin ja Malmi-seuran yhteistyö

Kansallisooppera teki yhteistyötä kaupungin kanssa 2010. Kummikaupunginosaksi valittiin Malmi. Vuoden aikana oopperan taiteilijat pitivät erilaisia työpajoja malmilaisille koululaisille

ja koululaisilla oli mahdollisuus tutustua oopperan toimintaan sekä päästä seuraamaan oopperan ja baletin pääharjoituksia. Kansallisoopperan ajatuksena oli tarjota lapsille uusia sosiaalisia ja luovuutta kehittäviä taitoja.

Malmilta lähti mukaan hankkeeseen lopulta vain neljä koulua. Alkuvuonna opettajat toivat oppilaitaan tutustumaan oopperataloon ja seuraamaan mm. lastenooppera Pappa Bachia, Prinsessa Ruususen pääharjoituksia ja tutustumaan ennen esitystä mm. lavastetyöpajoihin. Soinisen, Ala-Malmin ja Hieta-kummun koululla pidettiin lisäksi ennen Prinsessa Ruususen esitystä musiikki- ja draamatyöpajoja.

Loppuvuonna oli mahdollisuus osallistua koululaisoopperan "Auringonkukkia" tekemiseen sekä päästä katsomaan oopperan ja baletin pääharjoituksia. Koululaisoopperan esityksille oli varattu Malmitalo marraskuussa. Tarkoituksena oli, että esityksissä on mukana 35–60 5.–6.-luokkien oppilasta, Kansallisoopperan pianisti ja kolme laulajaa. Karviaistien koulu lähti mukaan koululaisoopperan tekemiseen. Valmistautuminen tapahtui koulussa opettajan johdolla opetuspaketin avulla integroituna luonnontiedon, terveystiedon, äidinkielen, kuvaamataidon, historian ja musiikin opetukseen. Mukaan olisi toivottu ryhmiä kaikista kouluista, myös erityisluokilta.

➡ Auringonkukat koululaisooppera esitettiin 10.11. Malmitalossa Karviaisen koulun oppilaiden ja opettajien sekä Suomen Kansallisoopperan voimin.

Kuva: Tiina Nuto

➡ Ala-Malmin peruskoulun oppilaat osallistuivat Suomen Kansallisoopperan järjestämiin Prinsessa Ruusunen -musiikki- ja draamatyöpajoihin.

Kuva: Tiina Nuto

➡ Nykyajan kohtaamispaikoissa, kauppakeskuksissa, klassinen musiikki voi tavoittaa myös niitä ihmisiä, jotka eivät kulttuurikeskuksissa käy. Keskiäikaista musiikki soittava Sibelius-Akatemian kokoonpano Milargo esiintyi kauppakeskus Kolmiboksissa.

Kuva: Tiina Nuto

Koulujen lisäksi lapsille tarjottiin esityksiä Malmitalolla. Tällaisia olivat kevätkaudella tanssiseikkailu "Nimeni on Sormiradio" ja syyskaudella kaksi esitystä pienoisoopperasta "Kadoskissa".

Kansallisoopperan eri esiintyjät ja muusikot esiintyivät lisäksi paikallisissa palvelutaloissa ja toimintakeskuksissa (Malmin toimintakeskus, Malmin virkistyskeskus, Tukiyhdistys Karvinen ry:n tilat, Pekinkoti, Lilinkoti). Oopperan puvustoa ja muuta materiaalia oli esillä myös Malmitalolla, Vartti-lehden aulassa ja toimistossa sekä uimahallin aulassa. Myös päiväkotit Vilpulan henkilökunta oli hankkeessa mukana Hoivalaulutyöpan puitteissa.

Projekti oli Kansallisoopperalta valtava panostus. Kansallisooppera oli näkyvästi läsnä Malmilla koko vuoden ajan. Kaikki esitykset olivat maksuttomia. Valitettavasti melko harva koulu kuitenkin lähti lopulta hankkeeseen mukaan.

Sibelius-Akatemian, Kulttuurikeskuksen, Lähiöprojektin ja kauppakeskusten yhteistyö

Vuonna 2008–2009 onnistuneen kaupunginorkesteri-yhteistyön tilalle ideointi vuonna 2010 Sibelius-Akatemian muusikoiden kanssa tehtävää samantyyppistä konserttisarjaa. Tarkoitus oli viedä musiikkiesityksiä esikaupunkialueiden kulttuuritaloihin ja vieläkin lähemmäs asukkaita, aivan naapurustoon asuinalueitten sisään. Pian hanke kuitenkin muotoutui uudelleenlaiseksi kokeiluksi. Päätettiin mennä sinne, missä ihmiset ovat arjessa ja vapaa-ajallaan jo valmiiksi – kauppakeskuksiin. Lastenkonsernit järjestettiin kulttuuritaloissa.

Alkuvuosi suunniteltiin yhteisiä toimintatapoja ja joulukuussa toteutettiin kaksi konserttia läntisessä Helsingissä ja kaksi itäisessä. Kannelmäen Prismassa esiintyi Trio Fugu ja Tenpura ja Kauppakeskus Ristikossa ja Kauppakeskus Itäkeskuksessa puolestaan oli viidestä ammattimuusikosta koostuva kamarimusiikkiryhmä Puhallinkvintetti Fantasia. Kauppakeskus Kolmiboksissa esiintyi keskiaikaista musiikkia esittävä Milargo.

Lasten joulukonsertit järjestettiin Vuotalossa ja Kanneltalossa. Esiintyjänä oli Lastenorkesteri Ammuu.

Lähiöprojekti rahoitti konsertit toimintarahastaan, kirjoitti jutun omilla teemasivuillaan, vastasi tiedottamisesta sekä laati konserttisarjalle julisteen jota käytetään myös vuonna 2011 jatkuvassa Sibelius-Akatemia-yhteistyössä.

Alueelliset tapahtumat ja näkyvyys

Alueelliset tapahtumat ovat tärkeitä alueen asukkaiden viihtyvyyden ja yhteisöllisyyden kannalta. Ne kannustavat yhteiseen tekemiseen tapahtumajärjestelyjen puitteissa. Isommat tapahtumat, joissa esiintyy myös tunnettuja muusikoita tai taiteilijoita, vetävät esikaupunkiin myös muualla asuvia helsinkiläisiä.

↑ Pihlajamäki goes Blues veti Kiillepuiston täyteen, esiintyjänä oli mm. Remu and the Hurriganes.

Kuva: Tiina Nuto

↓ Helsinki-päivänä Pohjois-Haagan Rhododendronpuisto tarjosi akvarellimaalauksesta kiinnostuneille runsaasti maalattavaa.

Kuva: Patrik Lindström

Lähiöprojekti osallistui seuraavien esikaupunkien omien toimijoiden järjestämien tapahtumien rahoittamiseen: "Skidirock" Kurkimäessä, "Ihana Kivikko", "Kontufestari" Kontulassa, "Pihlajapäivä", "Myllypuro-päivä", "Kontulan kulttuuriviikko", "Idän silta", Pihlajamäen nuorten "Face It" -projektin esiintyminen Nosturissa, "Taiteiden yö" -tapahtumat Auringonlahdessa ja Oulunkylässä, "Roihuvuoren kyläjuhlat", "Pihlis goes Arts", sekä Helsinki-viikolla "Pihlajamäki goes Blues" ja Helsinki-päivä Pohjois-Haagassa. Helsinki-päivänä Lähiöprojekti järjesti myös kiertoajelut keskustasta Pihlajamäen arkkitehtuuripolulle, Kontulan keskukseen sekä Vuosaareen.

Vuoden aikana Helsingissä on laajempia tapahtumakokonaisuuksia, kuten Helsinki-viikko kesäkuussa sekä Taiteiden yö elokuussa. On tärkeää, että myös esikaupungit ovat mukana näissä tapahtumissa, koska alueita voidaan näiden tapahtumien kautta tuoda esiin koko kaupungin mittakaavassa. Mukana olo takaa myös järjestettävien tapahtumien näkyvyyden yhteismarkkinoinnissa. Helsinki-päivää ja -viikkoa markkinointiin erillisessä ilmaisjakelulehden liitteessä. Taiteiden yöstä julkaistiin myös omaa ohjelmalehtistä.

Helsinki-päivä ja -viikko

"Pihlajamäki goes Blues" -musiikkitapahtuma oli Helsinki-viikon kärkihankkeita. Blues-tapahtuma järjestettiin neljättä kertaa kesäkuun alussa. Esiintyjinä olivat Remu ja the Hurriganes, Tim Lothar Saksasta sekä Maria Hänninen, Maya Paakkari ja All Stars. Tapahtumaa markkinointiin koko sivun mittaisesti Helsinki-viikkojen ilmoituslehdessä ja se sai myös näkyvyyttä YLE:n radio-ohjelmassa sekä MTV 3:n uutislähetyksessä. Kävijöitä oli yli 5 000.

Tapahtuma toteutettiin jälleen pääsääntöisesti vapaaehtoisuudella. Mukana oli sekä Pihlajamäen alueen yrityksiä että muita toimijoita. Vuonna 2010 vapaaehtoisten määrä oli kaikkiaan noin 90 henkilöä.

Helsinki-päivän noin 70 tapahtumasta 7 toteutettiin esikaupunkialueella: Nelly Jurveliuksen akvarellimaalauksen ohjausta Pohjois-Haagan Rhododendronpuistossa, "Pitskun kulttuurikirkon" Helsinki-päivän tanssit, Vuosaaren sataman näköalapaikan "Horisontit", "Aurinkolahden Kanava tanssii ja soi!", "Kontulan Ostarifestari" ja Maunulan majan 50-vuotisjuhlat.

Lähiöprojekti järjesti aiempaan mainitut bussikiertoajelut Pihlajamäkeen, Kontulaan sekä Vuosaareen. Myös kaupungin-osayhdistysten liitto Helka järjesti kotikaupunkiopastuksia Helsinki-viikolla yhteensä 8:lla esikaupunkialueella.

Taiteiden yö -tapahtumat

Taiteiden yö on Helsingin Juhlaviikkojen suurin kaupunkitapahtuma. Sen aikana yli 200 tapahtumaa levittäytyy koko Helsingin alueelle. Vuonna 2010 noin 30 tapahtumaa oli esikaupungeissa (Malmi, Tapanila, Maunula, Oulunkylä, Tuomarinkylä, Itäkeskus, Roihuvuori, Laajasalo, Jollas, Vuosaari, Mellunmäki, Kannelmäki, Haaga, Pihlajamäki). Seuraavassa on selostettu tapahtumia, joissa oli Lähiöprojektin tukea. Paikalliset toimijat järjestivät tapahtumat.

"Oulunkylän Seurahuone säkenöi" järjestettiin toista kertaa ja Pikkukosken keskiön tulishow ensimmäistä kertaa. Seurahuoneen ohjelmistoon sisältyi runolausuntaa, Monica Aspe-

lund Trio, lapsille taikatemppuja ja Pikkukosken tulishowssa oli mukana "Pikkuhiljaa"-orkesteri sekä Kilven kuoro ja sopraano Margit Tuokko. Kävijöitä oli yhteensä noin 1 000.

"Pihlajamäen taiteiden yössä" ohjelmisto levittäytyi useaan paikkaan. Leikkipuisto Maasälvässä oli lasten ohjelmaa, lähiöasemalla aikuisille runolausuntaa ja taidekahvilan makuja maailmalta, Pihlajamäen kirkossa esiintyi Eino Grön ja ohjelmassa oli myös virsikaraokea. Nuorisotalolla räppäsi Juno sekä esiintyi alueen nuorten oma bändi "LÄHIÖ". Kävijöitä oli noin 1 000.

"Roihuvuoren kyläjuhlassa" oli viimevuotiseen tapaan erittäin laaja ohjelma, noin 50 tapahtumaa eri puolilla Roihuvuorta. Suomen kotiseutuliitto valitsi Roihuvuoren Vuoden 2010 kaupunginosaksi. Roihuvuori-Seura valitsi Vuoden roihuvuorelaiseksi muusikko Asan. Ohjelmistoon sisältyi satuja ja tarinoita, nukketeatteria, Wilson Kirwa tarinoi kirjastossa, pallokentillä oli pallopelejä, sirkusryhmä Huima esiintyi asukaspuistossa, kirkossa oli musiikkiesityksiä ja bändit valtasivat paikalliset ravintolat. Japanilaisessa puutarhassa esiintyivät mm. Asa, Cold Cold Ground, Notkea Rotta sekä keskiajan musiikkia soittava Milargo. Kävijöitä oli tuhansia.

Taiteiden yön ohjelmaan Vuosaaren Aurinkolahdessa sisältyi teatteria, musiikkia sekä tanssia. Kävijöitä oli parisen sataa.

Muut tapahtumat

"Skidirock" leikkipuisto Kurkimäessä järjestettiin jo viidettätoista kertaa. Lasten monipuoliseen musiikki- ja kulttuuritapahtumaan osallistui lähialueiden päiväkotilapsia sekä koululaisia. Kävijöitä oli yli 2 000.

Vuoden 2010 "KontuFestari" järjestettiin kahdeksatta kertaa. Monipuolisessa musiikkitapahtumassa Kontulan Kelkka- puistossa oli tarjolla rockia, poppia, heviä ja räppiä, tunnetuimpina esiintyjinä Muska ja Notkea Rotta. Lastenohjelmaa oli järjestetty erilliselle pienelle lavalle. Uutena ohjelmassa olivat Yläs-Hallin paikan päälle rakentama lumesta tehty lasten pulkamäki ja hiihtolatu. Aatteiden Teltassa poliittiset puolueet esittelivät ajatuksiaan ja toimintaansa. Myös pääministeri tutustui tapahtumaan ja kontulalaisiin. Kävijöitä oli lähemmäs 6 000.

"Kontulan kulttuuriviikkoa" vietettiin lokakuussa Kontulatalossa, lähiöasemalla sekä ostoskeskusalueella. Uuden tapahtuman ohjelmassa oli mm. elokuvia, työpajoja, esittelyjä, bändejä, foorumi ja ruokakulttuuria eri puolilta maapalloa.

"Idän Silta" on Itä-Helsingin julkisia palveluja ja alueen yhdistysten toimintaa esittelevä tapahtuma Stoa, kirjaston ja työväenopiston sekä Itäkeskuksen kauppakeskuksen tiloissa. Mukana oli 50 toimijaa. Kulttuuria oli runsaasti tarjolla: "Musikan tit", "Sakarati", "Trubaduuri Weli Tuck", "Idän Pavarotti" Luca Cannova sekä "Steen1". Tietoisuuden lisäksi oli mahdollisuus osallistua mm. jumppaan ja työpajoihin.

Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinointi

Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinoinnin suunnittelu aloitettiin keväällä 2008 kaupungin elinkeinostrategian painopistealueilla Itä-Helsingissä: Herttoniemi-Roihupelto, Itäkeskus-Puotila-Myllypuro. Hanketta koordinoi Lähiöprojektin organisoima työryhmä, jossa on edustajia talous- ja suunnittelukeskuksen elinkeinopalvelusta, kehittämisosastolta, kaupunkisuunnitteluvirastosta, kiinteistövirastosta ja rakennusvirastosta.

➡ Taiteiden yötä vietettiin Oulunkylässä Seurahuoneella sekä Pikkukosken uimarannalla.

Julisteen suunnittelu: Jaakko Hyvönen

➡ Skidirock Kurkimäessä on lasten musiikki- ja kulttuuritapahtuma, jonka monipuolisesta ohjelmasta löytyy paljonmielenkiintoista ja hauskaa tekemistä ja näkemistä.

Kuva: Ilpo-Risto Salmes

↑ ↓ Herttoniemen yritysalueen pääkadusta järjestettiin ideakilpailu World Design Capital Helsinki 2012 -hengessä. Ideakilpailun voitti Arkkitehtitoimisto Sopanen-Svärd Oy ehdotuksellaan Park Avenue.

Kuvat: Arkkitehtitoimisto Sopanen-Svärd Oy

ta. Hanke alkoi virkamiesyhteistyönä, mutta vuodesta 2009 lähtien mukana on ollut myös paikallisia yrityksiä ja viime vuodesta lähtien lisäksi asukasyhdistysten puheenjohtajat.

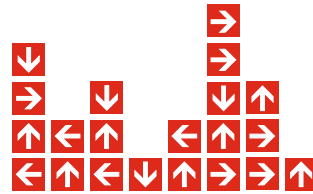
Tavoitteena on yritysten kanssa yhteisvoimin markkinoida näitä edellä mainittuja paikkoja hyvinä kaupunginosina yrittää, mutta sen lisäksi hankkeeseen liittyy myös yritysten ja kaupungin välinen kiinteä yhteistyö kaavoituksen ja kaupunkiympäristön parantamisen sekä erilaisten muiden kehittämishankkeiden tiimoilta. Painopisteenä ovat metroasemien ympäristöt mutta myös julkinen kaupunkitila yrityskortteleiden sisällä on tärkeä.

Metrohelsinki-hankkeessa pyörivät säännölliset yritys-yhteistyökokoukset, joissa saman pöydän äärellä on mahdollisuus paneutua ajankohtaisiin asioihin kullakin alueella. Kokouksiin on kutsuttu myös alueiden asukasyhdistysten puheenjohtajat. Paikallinen näkemys on tärkeää ja samalla välittyy tietoa myös paikan päällä asukkaiden ja yrittäjien kesken. Tapaamiset järjestetään vuorotellen kussakin kaupunginosassa.

Vuoden aikana yrittäjiltä kerättiin parannusehdotuksia kulkien mm. julkista kaupunkitilaa ja siisteyttä. Kauppakeskus Itäkeskuksen torialue saatiin rauhoitetuksi alkusyksystä, kun keväällä saatiin sovittua toimintatavat. Syksyn yritys-yhteistyökokous pidettiin Myllypurossa. Keskustelut kytkeytyivät alueen uusiin rakennushankkeisiin ja ympäristöparannuksiin sekä metroasemien kunnostustöihin koko metrovarren yritysalueiden osalta.

Yhteistapaamisissa esiin tulevat asiat välittyvät usealle viranomaiselle ja tämä yhteistyö on osoittautunut hyväksi tavaksi toimia.

Tällä hetkellä kaupunkisuunnitteluvirastossa tekeillä olevaa Herttoniemen yritysalueen kehittämisselvitystä tehdään tiiviis-

metrohelsinki

Yrittämisen ja investoinnin paikka

➡ Metrohelsinki-liite esitteli Herttoniemeä, Roihupeltoa, Itäkeskusta, Puotilaa ja Myllypuroa yritysalueina sekä nykyistä yrittäjätoimintaa.

➡ Kaupunginjohtaja Jussi Pajunen avasi Helsingin kaupungintalolla Metrohelsinki-hankkeen järjestämän yritysseminaarin.

Kuva: Tiina Nuto

sä yhteistyössä alueen yritysten ja kiinteistönomistajien kanssa. Suunnitelmassa selvitetään, millä keinoin yritys- ja sijoitus-toiminnan edellytyksiä alueella voidaan parantaa. Lisäksi Herttoniemen keskuksessa ja Itäkeskuksessa on meneillään laajat kaavamuutostyöt. Myllypurossa puolestaan yhteistyö tällä hetkellä rakentuu paljolti uuden ja uusimuotoisen, rakenteilla olevan kauppakeskuksen ja muutoinkin metroaseman lähiympäristön toimitila-alueen ympärille.

Herttoniemen yritysalueen kehittämiseen liittyi loppuvuonna World Design Capital Helsinki 2012 -hengessä järjestetty ideakilpailu yritysalueen pääkadusta. Kilpailulla pyrittiin löytämään kehittämisideoita alueen käyntikortille, pääkadulle ja sen lähiympäristöön. Kilpailussa pyydettiin ideoimaan toimenpiteitä, jotka korostaisivat katutilan estetiikkaa ja alueen identiteettiä, sekä parantaisivat alueen viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Katu palvelee ensisijaisesti yrittäjiä, asiakkaita ja lähialueen asukkaita. Se on myös tärkeä yhteys idästä keskustaan pyöräileville työmatkailaisille.

Kilpailun laajempi merkitys liittyy kaupunkikuvaan ja yritysalueen imagoon. Tällä tavoin haluttiin tuoda esiin koko yritys- aluetta Metrohelsinki-hankkeen tavoitteiden mukaisesti. Ideakilpailun yksi tarkoitus oli myös ulottaa WDC 2012 -merkkivuoden tapahtumia ja hankkeita esikaupunkiin ja ehkä tässä tapauksessa poikkeukselliseenkin paikkaan.

Kilpailun tavoite oli lisäksi sekä tiivistää että löytää uusia yhteistyömuotoja paikallisten yrittäjien kanssa. Mielikuvat ja maine syntyvät yhä useammin alueiden omien toimijoiden ja kuntien järjestelmällisen imagotyön tuloksena. Kilpailu saikin laajaa julkisuutta mm. lehdistössä. Kilpailuehdotuksia tuli yli neljäkymmentä. Tulos ratkaistiin tammikuun 2011 alussa ja sen pohjalta tehdään jatkosuunnittelua sekä yritys yhteistyötä.

Edellisvuonna 2009 Metrohelsinki-hankkeelle oli suunniteltu oma logo ja slogan sekä laadittu esite. Vuoden 2010 alussa hankkeelle laadittiin omat internet-sivut: <http://metrohelsinki.hel.fi/>. Helmikuussa järjestettiin kaupungintalolla laaja yritysseminaari. Lähes sata yritysten, sijoittajien, valtion sekä kaupungin edustajaa olivat koolla pohtimassa tulevaisuutta ja yhteistyötä. Seminaarin avasi kaupunginjohtaja Jussi Pajunen.

Loppuvuonna Lähiöprojekti toimitti oman 8-sivuisen Metrohelsinki-liitteen kaupunkilehti Vartin väliin. Lehti on linkitetty Metrohelsinki-internetsivuille. Lehdessä selostettiin Metrohelsinki-hanketta, mutta pääpaino oli siihen kuuluvien kaupungin osien esittelyssä ja paikallisten yrittäjien haastatteluissa.

Hanke ja yritys yhteistyö jatkuu tiiviinä kokon projektikauden ajan ja sitä on tarkoitus laajentaa Mellunkylään.

Internet-näyttely esittelee Helsingin esikaupunkeja valokuvin osoitteessa sub26.hel.fi.

Sivuston suunnittelu: Matti Rautala

Koillisen radanvarren kaupunginosia yhdistää mm. puutarhakaupunkimaisuus.

Kuva: Simo Karisalo

Muut imagohankkeet

”Sub26 – Esikaupungeissa Tapahtuu!” -internetnäyttely

Kaupunkisuunnitteluviraston näyttelytila Laiturilla esiteltiin vuoden 2009 lopussa 26 kaupunginosaa teemalla ”Sub 26 – Esikaupungeissa Tapahtuu!”. Vuonna 2010 tämä näyttely tehtiin internet-näyttelyksi. Näyttely löytyy omilta sivuiltaan osoitteesta <http://sub26.hel.fi/>. Näyttely pyrkii tuomaan esikaupunkialueita esiin kaupunginosina, joissa on monipuolista ja viihtyisää asuntorakentamista, hyvä asua ja elää, tehdä työtä, harrastaa, virkistäytyä ja joissa tapahtuu. Osaksi haluttiin tuoda esiin yllättäviäkin asioita eri puolilta kaupunkia, vaikkapa sitä, että kaupungin urbaanein uimaranta on Vuosaarissa tai että Itäkeskuksesta löytyy siirtolapuutarha ja pientaloasumista.

”Koillinen radanvarsi” -hanke

Koillisen radanvarren kaupunginosat Oulunkylä, Pukinmäki, Malmi, Tapanila ja Puistola tuodaan esille Koillinen radanvarsi -julkaisussa, jota valmisteltiin vuonna 2010 sosiaalivirastossa. Mainittuja kaupunginosia valotetaan eri ikäryhmien näkökulmasta käyttäen erilaisia esitystapoja. Myös kaupunginosia yhdistävät teemat – rata, vesireitit, puutarhakaupunkimaisuus – ovat esillä. Hankkeen tavoitteena on nostaa esille koillisen radanvarren kaupunginosien vahvuuksia ja ominaispiirteitä sekä elämää ja arkea asukkaiden itsensä kertomana. Esimerkiksi näkökulma Oulunkylään on aikuisväestön näkökulma ja se on tuotettu tarinateatterimetodilla, näkökulma Malmiin on ikäihmisten ja se on tuotettu draamatyöpajametodilla. Julkaisu valmistuu vuonna 2011.

Kotikaupunkipolut

Helsingin kaupunginosayhdistykset ry Helka kirjoittaa internet-sivuillaan: "Jatkuva muuttoliike kiihtyy koko maassa ja erityisesti pääkaupunkiseudulla. Jo yksin Helsinkiin muuttaa vuosittain 37 000 uutta asukasta. Kaupunginosayhdistykset voivat ehkäistä juurettomuutta integroimalla uudet asukkaat monin tavoin kaupunginosan elämään ja asioihin. Kotikaupunkipolut edistävät osaltaan muuttajien kotiutumista uuteen elinympäristönsä esittelemällä mielenkiintoisia paikkoja sekä niihin liittyvää historiaa, luontoa, kulttuuria, henkilöitä ja tulevaisuudennäkymiä kävelyreitiksi koottuna. Myös vanhat asukkaat, koululaiset, matkailijat tai vaikkapa kaupungin virkamiehet voivat polujen avulla tutustua Helsinkiin lähietäisyydeltä".

Lähiöprojekti oli vuonna 2010 mukana toteuttamassa kotikaupunkipolkuja kolmeen kaupunginosaan: Pohjois-Haagaan, Pihlajamäkeen ja Länsi-Herttoniemeen. Polut on koostanut projektin vetäjä yhteistyössä kaupunginosayhdistysten kanssa. Avajaiskävelyt näillä uusilla poluilla on tarkoitus järjestää keväällä 2011.

Viestintä

Viestintä on Lähiöprojektin yksi painopisteistä. Projekti on edelleen julkaissut omia teemasivuja ilmaisjakelulehdissä ja Helsinki-Infossa. Tästä esimerkkinä oli mm. edellä kuvattu Kaupunki-lehti Vartin Metrohelsinki-julkaisu ja teemasivut Helsingin Uutisissa. Lisäksi projekti on tarpeen mukaan tukenut kaupungin osalehtien toimintaa. Teemat ovat valikoituneet ajankohtaisuuden mukaan. Omat teemasivut ovat osoittautuneet hyväksi välineeksi positiivisten asioiden esittelemiseksi esikaupungeista ja samalla ne ovat mahdollistaneet myös Lähiöprojektin omien tavoitteiden esiintuomisen.

Teemasivuilla on 2010 esitelty mm. asukastoimintaa ja asukasvaikuttamista. Tällöin esillä oli mm. Vetoa & Voimaa Mellunkylään-hanke, Pihlajamäen aluetyö ja asukaslehden toimittaminen, jäljempänä selostettava Metropolia-yhteistyö sekä Helsingin kaupunginosayhdistykset ry:n toiminta. Kesällä teemasivut keskittyivät kulttuuriin ja kaupunginosien omien tapahtumien esittelyyn. Vuoden lopussa keskityttiin talvisiin harrastusmahdollisuuksiin esikaupungeissa.

Lähiöprojektin omat internet-sivut uusittiin kokonaan vuoden aikana. Ne löytyvät osoitteesta <http://lahioprojekti.hel.fi/>. Sivut palvelevat nyt paremmin projektin teemoja. Niillä on esitelty kaikki projektin toiminta sekä hankkeet, joista jokaisesta löytyy kuvaus. Sivuille on linkitetty myös niiden hankkeiden sivut, joille on tehty erikseen omat sivut, kuten "Operaatio Puls-si" ja "Metrohelsinki" sekä Pihlajamäen arkkitehtuuripolku ja esikaupunkeja esittelevä internet-näyttely. Lisäksi sivuille päivitetään uutisia ja tapahtumatietoja.

Lähiöprojektille laadittiin myös uusi nelisivuinen esite, jossa lyhyesti kuvataan projektin toiminta. Esite julkaistiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Projektin normaaliin toimintatapaan on kuulunut aktiivinen tiedotus ja viestintä tiedotusvälineissä ja internetissä kaikissa Lähiöprojektin hankkeissa. Erityisesti tämä näkyi vuonna 2010 "Metrohelsinki"-hankkeessa Design-katukilpailun osalta, missä tavoiteltiin suurta näkyvyyttä.

Lähiöprojekti lähetti 13 lehdistötiedotetta vuoden aikana. Paitsi kaupungin omasta toiminnasta, niissä tiedotettiin myös kaupunginosien asukastapahtumista.

➔ Lähiöprojekti julkaisi omia teemasivuja ilmaisjakelulehdissä. Asukastoiminta ja -vaikuttaminen olivat esillä maaliskuussa.

Lähiöprojekti esitteli projektia ja esikaupunkeja myös Asuntomarkkinoilla Helsingin Messukeskuksessa maaliskuussa.

Vuonna 2010 ilmestyneitä lähiöprojektin toimintaan ja hankkeisiin liittyviä julkaisuja ja raportteja

Lähiöprojektin toimintaan ja hankkeisiin liittyvänä ja osin projektin rahoituksella on tehty ja julkaistu seuraavat julkaisut ja raportit:

Julkaisut

- Keski-Vuosaaren korjaustapaohjeet, Päivi Hellman, Pia-Liisa Orrenmaa, Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2010:3
- Lähiöprojektin toimintakertomus 2009, Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu! Marja Piimies, Pirjo Ruotsalainen, Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2010:4
- Mielikuvia Itä-Helsingistä yritysalueena, Anne Karlsson, Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2010:5

Raportit

- Askel kohti energiatehokkaampaa Helsinkiä – kulutustiedot ja teemakartat, Anna Johansson Helsingin Energia, Sanna Viilo Sito Oy
- Tapulin leikkipuiston varhaisentuen hanke 2009–2010 – Integroitu pienryhmätoiminta erityistä tukea ja ohjausta tarvitseville pojille, Raisa Heikkuri, Pauliina Levamo, Mika Koskinen, Tatiana Peräaho, Pohjoinen perhekeskus
- Yhdessä tekemistä ja kokemista! Operaatio Pulssin kevään 2010 kurssitoiminta, Riina Hirvonen, opinnäytetyö Humanistisen ammattikorkeakoulun Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelmassa

Alueellisten toimintamahdollisuuksien parantaminen sekä erityispalvelujen mallien luominen

Lähiöprojektissa kehitetään uusia työmuotoja ja malleja alueellisiin palveluaukkoihin. Lähiöprojektin toimintarahalla on voitu käynnistää sellaista toimintaa, mikä ei muutoin olisi mahdollista virastojen budjettien tai henkilöresurssien puitteissa. Nykyisellä projektikaudella näitä palveluja ja malleja on etsitty matalan kynnyksen toimintaan sekä lasten ja nuorten kanssa tehtävään työhön.

Lähiöprojekti oli lisäksi mukana Vetoa & Voimaa Mellunkylään –lähidemokratiahankkeen ohjausryhmässä. Hanke on mukana valtakunnallisessa Lähiöohjelmassa ja se on usean hallintokunnan ja paikallisten toimijoiden yhteishanke.

Matalan kynnyksen tilat ja toimintamallit

Matalan kynnyksen asukastoimintaa on lähiöasemilla sekä asukas- ja kumppanuustaloissa. Sosiaaliviraston lähiöasemat ovat lähinnä aikuisväestölle suunnattuja tiloja. Näitä tiloja on mm. Pihlajamäessä, Kontulassa sekä Vuosaaressa. Sosiaaliviraston itäisellä sosiaaliasemalla on myös matalan kynnyksen tiloja, jotka on kohdennettu päihteiden käyttäjille. Nämä sijaitsevat Kon-

tulassa ja Itäkeskuksessa. Tavoitteena on tarjota heille toiminnallisia ja sosiaalityön palveluja oman elämän haltuun ottamiseksi sekä lisätä myös ostoskeskuksessa asioivien viihtyvyyttä ja turvallisuuden tunnetta. Tilat ovat myös muiden toimijoiden käytettävissä.

Vuonna 2010 Lähiöprojektin toimintarahalla tuettiin matalan kynnyksen toimintaa Pihlajamäen lähiöasemalla ja Myllypurossa.

Myllypuron ”Ostarin Hymy” sekä ”Itäisen Aurinko” ja ”Kontulan Sympis”

Itäisen sosiaaliaseman perustaman ”Myllypuron ostarin hymyn” toiminta jatkui vuonna 2010 ilman omia tiloja, kun vanha ostoskeskus purettiin loppuvuodesta 2009. Toimintaa jatkettiin käyttäen hyväksi alueen muita tiloja kuten Myllypuron kirkkoa sekä Liikuntamyllyä. Myös vastaavat matalan kynnyksen tilat Itäkeskuksessa ja Kontulassa olivat käytettävissä. ”Hymyläisiä” on edelleen noin 40, vaikka määrä on laskenut yli puoleen siitä, mitä se oli, kun käytettävissä olivat omat tilat.

”Itksen Aurinko” perustettiin vuonna 2008 ja ”Kontulan Symppis” 2009. Auringossa ja Symppiksessä kävijämäärät olivat vuonna 2010 keskimäärin noin 380–425 henkeä päivässä. Kävijämääriä ei kuitenkaan ole mahdollista kasvattaa liiaksi, sillä silloin toiminnan vaikuttavuus vähenee. Toiminta keskitetään pienryhmiin, joita on nyt noin kaksitoista ja joiden koko vaihtelee 7–34 henkeen. Toiminnasta järjestettiin myös asiakaskysely, johon vastasi 250 Symppiksen kävijää. Tärkeiksi koettiin aamiainen, vaateapu, ihmissuhteet, työntekijöiden tapaaminen ja keskustelut, ryhmät, tapahtumat, elokuvat, biljardi. ”Itksen Auringossa” kävijät kertoivat lisäksi viihtyvänsä siellä erityisesti siksi, että paikka on turvallinen ja rauhallinen.

”Kontulan Symppis” ja ”Itksen Aurinko” saavat rahoituksen lähiörahostosta. Matalan kynnyksen tilat ja toiminta on hyväksytty Valtion lähiöohjelmaan hankkeena ”Lähiöiden hymyt ja onnit – matalan kynnyksen tilat ja toiminta”. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) myönsi vuonna 2010 avustusta hankkeelle 18 % toteutuneista kuluista.

Pihlajamäen lähiöasema

Pihlajamäen lähiöaseman ympärille on vuosien varrella kehitetty Lähiöprojektin tuella alueellisia toimintamahdollisuuksia vah-

vistavia ja kehittäviä hankkeita. Lähiöaseman matalan kynnyksen toiminnasta on kerrottu laajemmin aiemmissa Lähiöprojektin toimintakertomuksissa. Pihlajamäessä järjestettyjä tapahtumia esitellään otsikossa Alueelliset tapahtumat.

Vuonna 2010 Pihlajamäen lähiöaseman kävijämäärät olivat korkeammat kuin aiempina vuosina. Kävijät olivat myös entistä nuorempia sekä monikulttuurisempia. Lähiöasemalla toimii vakinaisesti sosiaaliviraston aluetyöntekijä ja liikuntaviraston lähiöliikuttaja

Cafe-lähiötä ja kerhoja

Vuonna 2010 lähiöasemalla toimivat vapaaehtoisvoimin digi-valokuvaus-, kuvataide-, kokkaus- ja kädentaitokerhot sekä yhteislauluillat. Viron kielen alkeet -keskusteluryhmä alkoi Malmin toimintakeskuksen kanssa. ”Cafe-lähiö” on auki joka päivä, mutta erityisesti perjantaisin pidetyt teemajuhlat, bingo ja tuolijumppa ovat olleet suosittuja.

Vuonna 2010 painopisteenä on ollut myös kansalaisvaikutamisen taitojen kehittäminen. Taitoja saattoi käyttää lähiöasemalla pidetyn kehittämismaratonin yhteydessä entistä viihtyisämmän Pihlajamäen hyväksi. Tavoitteena on kehittää malli, jolla asukkaita saadaan innostettua oman alueensa kehittämiseen ja jossa jo aktiiviset ja osaavat asukkaat sekä asukkaat,

📍 Kontulan ostarilla sijaitseva Kontulatalo on vuonna 2009 avattu asukkaiden kohtaamispaikka, joka koostuu sosiaaliviraston Kontulan Symppiksestä, kulttuurikeskuksen Kontupisteestä ja KontuKeskus ry:n asukastila Wanha Postista. Lisäksi tiloissa toimii FC Konnun veikkauspiste. Symppikseen mahtuu isotkin tilaisuudet.

Kuva: Tiina Nuto

📍 Pihlajamäen lähiöasemalla järjestetään kursseja asukkaiden toiveiden mukaan. Kursseja on järjestetty mm. valokuvauksesta ja kokkaamisesta. Perjantaisin on mahdollista osallistua tuolijumppaan sekä bingoon.

Kuva: Tiina Nuto

Operaatio Pulssi tarjoaa 12–18-vuotiaille nuorille mielenkiintoista harrastetointia. Vuonna 2010 järjestettiin noin kymmenen erilaista kurssia, osa niistä sekä kevä- että syyskaudella.

Julisteiden suunnittelu: Pyry Mikkonen

jotka eivät vielä tunne vaikuttamiskanavia, toimivat yhdessä. Työskentelyn tavoitteena on visioida "Pihlajamäki 50 vuotta vuonna 2012".

Kotilähettiläitä, kylätalkkareita sekä palstanviljelijöitä

"Kotilähettiläitä"-hanke tarjoaa kauppa-, seurustelu-, asiointi- sekä ulkoiluapua ikääntyneille. Vuonna 2010 "kotilähettiläiden" palveluja käytti säännöllisesti 46 asukasta.

Vuosi 2010 oli kolmivuotisen "Kylätalkkarit"-hankkeen ensimmäinen toimintavuosi. Hankkeessa työskenteli kuusi työntekijää. Kylätalkkareiden työnkuviin on kuulunut ikäihmisten kotona tapahtuvat pienimuotoiset korjaustyöt, alueen julkisten alueiden siivous ja puhtaanapito. Kylätalkkarit ovat myös rakentaneet yhteiselle palsta-alueelle säilytyslaatikot, maalanneet ja tapetoineet Malmin toimintakeskuksen toimitilat sekä osallistuneet aluetapahtumien pystytys ja purkutöihin. Lähiöprojektin toimintarahalla on rahoitettu puutyöverstaan kiinteät työkalut, kylätalkkareiden mukana kulkevat työvälineet sekä työvaatteet.

"Kotilähettiläitä"- ja "Kylätalkkarit"-hankkeissa työskentelevät pitkäaikaistyöttömät, jotka näin saavat tarpeellisia työntekijätaitoja. Moni hankkeissa olleista on työllistynyt avoimille markkinoille, hakeutunut koulutukseen tai jatkanut työ- ja elinkeinotoimiston tai työvoimapalvelukeskus Duurin kautta sopiinkin jatkotöihin tai koulutukseen. Hankkeessa on lisäksi mukana vanhusten sosiaalipalvelut, kotihoito sekä A-klinikka.

Palstanviljely-hanke jatkui toista vuotta. Palstoilla opeteltiin viljelemään ravintokasveja. Palstanviljelyhankkeessa on ollut tarkoitus yhdistää eritaustaisia pihlajamäkeläisiä kohtaamisten ja yhteisen tekemisen avulla.

Palvelumallit lasten ja nuorten toimintaan ja elämänhallintaan

Lähiöprojektin toimintarahaa kohdennetaan sellaisiin lasten ja nuorten hankkeisiin, joissa tavoitteena on löytää hallintokuntien resursseja yhdistämällä uusia kestäviä ja toimivia toimintamalleja ja palvelukonsepteja. Suurimpia haasteita on löytää malleja sille, miten koulujen jälkeen ostoskeskuksissa aikaansa viettävät lapset ja nuoret saadaan mielekkäiden harrastusten pariin. Myös lasten ja nuorten koulupoissaoloihin etsitään keinoja. Siirtymistä ala-asteelta yläasteelle pyritään tukemaan mm. ryhmätoiminnalla.

Vuonna 2010 jatkuivat Pihlajamäen ja Tapulikaupungin lasten ja nuorten hankkeet. "Tapulikaupungin poikaprojekti" sen sijaan päättyi. Vuosaareen suunniteltiin uutta nuorten syrjäytymistä ehkäisevää hanketta.

Nuorille on tärkeää myös ylipäättänsä löytää mielekästä harrastustoimintaa omalta alueelta. Tärkeää on saada nuoret kohtaamaan toisensa esimerkiksi harrastusten tai kädentaitojen parissa virtuaalisen yhdessäolon sijasta. Tällainen hanke on esimerkiksi läntisen Helsingin alueella vuonna 2009 käynnistynyt "Operaatio Pulssi", joka on tarkoitettu kaikille alueen nuorille.

Läntisten nuorten kulttuurihanke – ”Operaatio Pulssi!”

”Operaatio Pulssin!” tavoitteena on tarjota Malminkartanon, Pohjois-Haagan ja Kannelmäen 12–18-vuotiaille nuorille mahdollisuuksia yhteiseen tekemiseen, kulttuuri- ja muuhun harrastotoimintaan vaihtoehtona virtuaaliselle yhdessäololle sekä lisätä nuorten kohtaamispaikkoja alueilla. Hanke jatkuu vuoden 2011 loppuun ja se on myös mukana valtakunnallisessa Lähiöohjelmassa.

Varsin suuri osa nuorten vapaa-ajasta kuluu joko internetissä tai kavereita tavataan kauppakeskuksissa. Hankkeessa on kyse mahdollisuuksien avaamisesta ja antamisesta nuorille, joilla ei ole tietoa tai kokemuksia erilaisista kulttuuriharrastuksista kaupallista tarjontaa lukuun ottamatta. Toiminta on kaikille alueen nuorille avointa matalan kynnyksen toimintaa, johon on helppo osallistua ja jonka ohjaus on ammattimaista.

Vuonna 2010 Operaatio Pulssin toiminta lähti kunnolla käyntiin. Kevään 2010 aikana löydettiin hyviä uusia toimintamalleja. Koulutempausten ja aktiivisen esilläolon ansiosta ”Operaatio Pulssi!” tavoitti keväällä nuoria aloitussyksyä paremmin. Pulssi vieraili alueen viidessä koulussa kuukausittain pitämässä tempauksia ja infopistettä, jossa nuoret saattoivat esim. ilmoittautua kursseille, saada päivitettyä tietoa toiminnasta, osallistua arvontaan ja liittyä sähköpostilistalle. Pulssi oli esillä myös alueen muiden toimijoiden järjestämissä tapahtumissa. Tärkeä merkitys oli myös onnistuneella graafisella ulkoasulla, johon sisältyivät esite, tapahtuma- ja kurssijulisteet sekä banderolli.

Vuonna 2010 seuraavat maksuttomat kurssit toteutettiin sekä keväällä että syksyllä: DJ-, rumpu-, ”Koekuvassa!”- ja ”Make a Movie” -kurssit, keväällä sirkus-, ”Tanssii kadulla Hiphop/Break” - ja graffitikurssit sekä syksyllä Parkour-, ”Harrastuksia Japanista”-, zumba- ja jongleerauskurssit. Kurssit keräsivät aktiivisia osallistujia vaihtelevasti viidestä neljääntoista. Innostuneimpia oltiin ”Harrastuksia Japanista” -kurssista. Valokuvauskurssilaiset pitivät näyttelyn kurssin töistä Kanneltalon aulassa ja ”Make a Movie” -kurssilaiset kuvasivat rikoselokuvaa Violan kahvilassa Kanneltalossa.

DJ- ja rumpukurssi ovat hyviä esimerkkejä siitä, miten nuorisotalo tulee toiminnan kautta tutuksi siellä aiemmin käymättömille nuorille. Esim. rumpukurssilaisille oli kerrottu, että hankkimalla nuorisoihmissuuden jäsenkortin, he voivat myös jatkossa käydä itsenäisesti harjoittelemassa nuorisotalon rummuilla. Myös dj-kurssilaisilla oli mahdollisuus käydä harjoittelemassa. Hyvänä esimerkkinä toiminnan onnistumisesta voidaan mainita DJ-kurssilainen, joka on kurssin jälkeen esiintynyt useammassa disco-tapahtumassa.

Vuonna 2010 pidettiin myös viikoittaisia avoimia teemailtoja: lautapeli-iltoja kirjastoissa ja elokuvailtoja nuorisokahvilassa. Erityiskurssina järjestettiin ”Vauhtia ja Jännitystä”-kokonaisuus, jonka puitteissa nuorista koottu ryhmä kävi tutustumassa erilaisiin extreme-lajeihin. Talviloman aloituksena Pulssi järjesti yhteistyössä Taideteollisen korkeakoulun opiskelijoiden kanssa ”Saippuatulta ja Sarjakuplia” -viikonlopputapahtuman, joka sisälsi erilaisia työpajoja.

Operaatio Pulssi oli mukana myös Saippuatulta ja Sarjakuplia -tapahtuman ro-
mugraffittityöpajassa.

Kuva: Hanna-Maria Lehtonen

Vuoden alussa 7–9-luokkalaisilla nuorilla oli mahdollisuus osallistua Pulssin ”Mä ja mun mesta – nuorena Länsi-Helsingissä” -kuvataidekilpailuun, johon lopulta osallistui reilut kaksikymmentä työtä. Osallistujatöistä koottiin näyttely Kanneltalon kahvilaan. Kahdella ensimmäisellä kesälomaviikolla ”Operaatio Pulssilla!” oli maksutonta harrastetarjontaa nuorisosiainkeskuksen kesätoiminnan osana. Syksyllä Pulssi osallistui koulun syysloma-aikana nuorille järjestettyihin tapahtumiin ja harrastetoimintoihin.

Pulssin kevään kurseille osallistuneilta nuorilta saatu palaute oli positiivissävytteistä. Monet kurseille löytäneet nuoret hakeutuivat onnistuneen kurssikokemuksensa jälkeen uusille kursseille, tai aktivoituivat toivomaan uusia toiminnansisältöjä Pulssilta. Kurssikyselyiden perusteella moni nuori sai myös uusia kavereita kurssien kautta. Operaatio Pulssin tavoite toimia

sosiaalistavana ja aktivoivana kanavana ja toimintona onnistui.

Haasteena on edelleen uusien nuorten tavoittaminen. Ehkä parhaiten se onnistui olemalla läsnä kouluilla ja jakamalla aktiivisesti esitteitä. Kurkseista ja tapahtumista oli ilmoituksia ilmaisjakelulehdissä sekä hankkeen omilla kotisivuilla. Uutena tiedotuskanavana käyttöön otettiin kiitettävästi toiminut Facebook-ryhmä, jossa Pulssilla oli vuoden loppuun mennessä jo yli 350 kaveria. Muistutustoiminto on käytössä ja lisäksi kaikilla kurseilla ja tapahtumilla on oma sivunsa. Toiminnasta tiedotettiin myös yli 380 sähköpostiosoitetta sisältävän sähköpostilistan avulla.

Haastetta toi myös kurseille ilmoittautuneiden nuorten sitouttaminen koko kurssin ajaksi. Joidenkin kurssien kohdalla osallistujakato oli suurta kurssin edetessä, kun taas joillain kurseilla kävijät olivat aktiivisia. Avoimet lautapeli-illat puolestaan koettiin ohjaajalle hyvänä tapana aistia nuorten elämää ja ajatuksia heidän elinympäristöstään. Nuorille se oli mahdollisuus keskustella aikuisen kanssa helposti lähestyttävässä ympäristössä.

Vuoden 2010 lopussa Pulssin kevään 2010 toiminnasta tehtiin opinnäytetyö Humanistisen ammattikorkeakoulun Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelmassa (Riina Hirvonen: ”Yhdessä tekemistä ja kokemista! Operaatio Pulssin kevään 2010 kurssitoiminta”).

Opinnäytetyössä keskityttiin käsittelemään Operaatio Pulssi! -hankkeen merkitystä nuorten sosiaaliseen vahvistamiseen ja

📍 Malminkartanon nuorisotalo järjesti skeittikisat, Pulssi oli paikalla esittelemässä nuorille toimintaansa.

Kuva: Hanna-Maria Lehtonen

kasvun tukemiseen Länsi-Helsingin alueella sekä selvittämään lyhytkurssien vaikutusta nuorten harrastustoimintaan liittyviin asenteisiin ja kiinnostukseen.

Vuonna 2011 hanke pyritään juurruttamaan hallintokuntien normaaliksi toiminnaksi. Mukana olevat hallintokunnat, kuten Helsingin kulttuurikeskus, nuorisosiainkeskus, työväenopisto sekä kirjasto sopivat vastuidenjaosta, järjestettävän toiminnan sisällöstä ja laajuudesta sekä rahoituskäytännöistä. Koska koulujen osuus on erityisen tärkeä nuorten saavuttamiseksi, myös koulujen mahdollisuus sitoutua tiiviimmin toimintaan selvitetään samoin kuin mahdollisuus sponsoritukeen. Tärkeää on yhdistää voimat tiedottamisessa ja pystyä tarjoamaan nuorille valmista eri toimijoiden kokoamaa valmista harrastepalettia.

Hanketta tehdään tutummaksi paitsi nuorille myös kaupungin eri koulutusorganisaatioiden ja yritysmaailman suunnan.

Pihlajamäen "Iltaleksu"

Pihlajamäen "Iltaleksun" tavoitteena on taata Pihlajamäen alueen 9–12-vuotiaille toimintaa turvallisen aikuisen seurassa, tukea yksilöksi kasvamista ja samalla ehkäistä alueelle tyypillistä jengiytymistä ja ajanviettoa ostarilla. Tarkoituksena on ollut yläasteelle siirtyvien lasten kannustaminen osallistumaan nuorisotalon toimintaan sekä uusien kävijöiden integroiminen mukaan aktiivisina toimijoina. Hanke on sosiaaliviraston pohjoisen perhekeskuksen ja Kalliolan Nuoret ry:n yhteinen hanke ja siihen osallistuvat myös opetusvirasto ja nuorisosiainkeskus.

📍 Mätäjoki-Festivaali Kannelmässä tarjoaa toukokuussa ohjelmaa kaikenikäisille. Festivaalissa esiintyy Suomen huippumuusikoita.

Kuva: Simo Karisalo

"Iltaleksussa" on joka maanantai-ilta kaksi Kalliolan Nuoret ry:n ohjaajaa. Toimintaan on osallistunut keskimäärin 15 lasta. Ohjelmaan kuuluu ohjattuja ulkopelejä, leivontaa ja askartelua. Kevään aikana suunniteltiin ja järjestettiin yhdessä lasten kanssa vappujuhlat ja pääsiäisrieha. Lapset antoivat panoksensa myös "Pihlajamäki Goes Blues" -musiikkitaapahtumalle.

Tapulikaupungin ja Puistolan nuorten hankkeet: "Olkari" ja elämänhallintaryhmät

Tapulikaupungissa pitkään jatkunut nuorten pahoinvointi ja ilkeä kivalta ovat alueen toimijoiden havaintojen mukaan jonkin verran vähentyneet vuoden 2010 aikana. Huolestuttavaa on kuitenkin ollut se, että yhä nuoremmat lapset viettävät aikaansa kadulla.

Perjantai-iltaisina toimivaa "Puistolan Olkkaria" toteuttavat Kalliolan Nuoret ry ja nuorisosiainkeskus. Vuonna 2010 Olkkarin yhteistyökumppanina olivat myös "Skarppi"-vertaisvalistusohjelman työntekijät ja sosiaalivirasto. Kevään aikana "Olkarin" toimintaan on osallistunut keskimäärin 10–40 nuorta/iltana. Syksyllä 2010 "Olkarin" toiminnassa painotettiin enemmän nuorten päihdekasvatusta "Skarpin" tuella.

↑ Pihlajamäki goes Blues -Festivaalilla otetaan huomioon myös perheen pienimmät.

Kuva: Simo Karisalo

Tapulikaupungin nuorisotalon ja Hiidenkiven koulun tyttöryhmä aloitettiin vuonna 2009. Ryhmä kokoontui kerran viikossa aamuisin kouluajalla. Ryhmässä olevilla tytöillä oli paljon poissaoloja koulusta. Ryhmän tytöt ovat osallistuneet toimintaan aktiivisesti ja kokeneet, että he ryhmän avulla ovat jaksaneet nousta kyseisenä aamuna kouluun. Nuorisotalolla kokoontuu myös poikaryhmä.

Elämänhallintaryhmä toimii sosiaaliviraston lastensuojelun ja nuorisoasiainkeskuksen kanssa. Aiemmista vuosista poiketen ryhmä kokoontui koko vuoden ajan, jolloin on ollut mahdollista tukea tyttöjä siirtäessä ala-asteelta yläasteelle. Ryhmässä on keskustelujen lisäksi käytetty erilaisia toiminnallisia menetelmiä sekä tehty useita retkiä.

”Sooloilusta joukkuepelaajaksi”, Tapulin poikaprojektin kokemuksia

Pohjoinen perhekeskus aloitti Tapulin poikaprojektin syksyllä 2009 ja se päättyi heinäkuussa 2010. Hankkeelle oli tarvetta Tapulikaupungissa, sillä alueelta puuttui erityistä huolenpitoa ja kasvatusta vaativille ala-asteikäisille lapsille suunnattua valvottua toimintaa sekä mielekästä tekemistä koulun jälkeen. Tavoitteena oli kehittää uusi palvelumalliehdotus leikkipuistoihin; mitä tarjota lapsille ja heidän vanhemmilleen, kun perinteiset palvelut eivät riitä tai vastaa lapsen tarpeita. Nykyiset palvelut käsittävät mm. perheneuvolan ja lasten psykiatrisia palveluja, toimintaterapiaa sekä perhetyötä, jossa perhe saa kasvatuksellista ohjausta.

Pilottihankkeessa oli mukana seitsemän 7–9-vuotiasta poikaa, jotka eivät kyenneet avoimeen kerhotoimintaan isoissa iltapäiväryhmissä eikä iltapäiväkerhoilla ollut tarvittavia henkilöresursseja erityislasten huomioimiseen. Tavoitteena oli varhaisessa vaiheessa tarjota pienryhmässä tukea siten, että lapset jatkossa pystyvät toimimaan suurryhmässä.

Pojilla oli erilaisia keskittymisvaikeuksia, puutteita oman toiminnan ja leikin hallinnassa, vuorovaikutustaidoissa sekä ystävyyssuhteiden luomisessa. Aluksi projektin kaksi työntekijää tapasivat kaikki ryhmään valittujen lasten vanhemmat ja keskustelivat vanhempien toiveista ja odotuksista. Erittäin merkittäviä yhteistyökumppaneita olivat lasten opettajat ja rehtorit. Toiminnassa huomioitiin lasten henkilökohtaiset sekä ryhmän tarpeet ja tavoitteet. Tavoitteita seurattiin ja arvioitiin ohjausryhmässä viikoittain.

Hankkeen aikana lapsissa tapahtui selkeää kehitystä ja he olivat sitoutuneet toimimaan omassa ryhmässään. Hankkeen loppuvaiheessa lapsia alettiin sulauttaa takaisin isoon ryhmään, jossa he jatkaisivat syksyllä.

Hankkeen kokemuksista tärkein on se, että ryhmämuotoista palvelua sekä välitöntä tukea ja ohjausta on saatavilla lapsen omimmassa sosiaalisessa ympäristössä, niin ettei häntä tarvitse eristää sieltä. Aikuisen ollessa koko ajan läsnä, lasten vääriä tapoja pystyttiin oikaisemaan.

Hankeen loppuraportissa ”Tapulin leikkipuiston varhaisentuen hanke 2009–2010 – Integroitu pienryhmätoiminta erityistä tukea ja ohjausta tarvitseville pojille” työryhmä esittää mallia, missä koulun ja leikkipuiston välille tarvittaisiin uudella ammatinimikkeellä toimivaa työparia, joka opastaisi niitä lapsia, joille sosiaaliset vuorovaikutustilanteet tuottavat vaikeuksia. Kustannukset jakaantuisivat opetusviraston ja sosiaaliviraston kes-

ken. Pilottihankkeen kustannukset palkkoineen ja materiaalikuluneen olivat yhteensä 67 000 euroa. Pienimuotoisempi vaihtoehto olisi se, että ammattitaitoinen kouluavustaja työskentelisi osan päivästä koululla ja osan leikkipuistoissa keskittyen ohjausta ja tukea tarvitseviin lapsiin yhteistyössä leikkipuiston sosiaaliohjaajan kanssa. (Raportti Lähiöprojektin kotisivuilla: Toiminta > Nuorten toimintamahdollisuudet > Perhetyön pilotit).

Tapahtumia leikkipuistossa ja kouluissa

Tapulin leikkipuistossa järjestettiin keväällä Marionettiteatteri "Pinokkion" esitykset "Avaruusseikkailu" sekä kesätapahtuma. Osallistuneilta saadun palautteen mukaan vastaavanlaisia tapahtumia toivottiin lisää. Maatullin vanhempainyhdistyksen järjestämän ensiluokkalaisten tervetuliaisjuhlan tarkoituksena on ollut tutustuttaa tulevat ensiluokkaiset ja vanhemmat koulun tiloihin, opettajiin ja toimintaan. Juhlan myötä vanhemmille tulivat tutuksi henkilöt joihin olla yhteydessä. Tämän vuoden juhlassa oli läsnä noin 120 henkeä, joista noin 80 oli lapsia.

Lasten ja nuorten liikunta

"FunAction – Nuorten toimintaan liikettä"

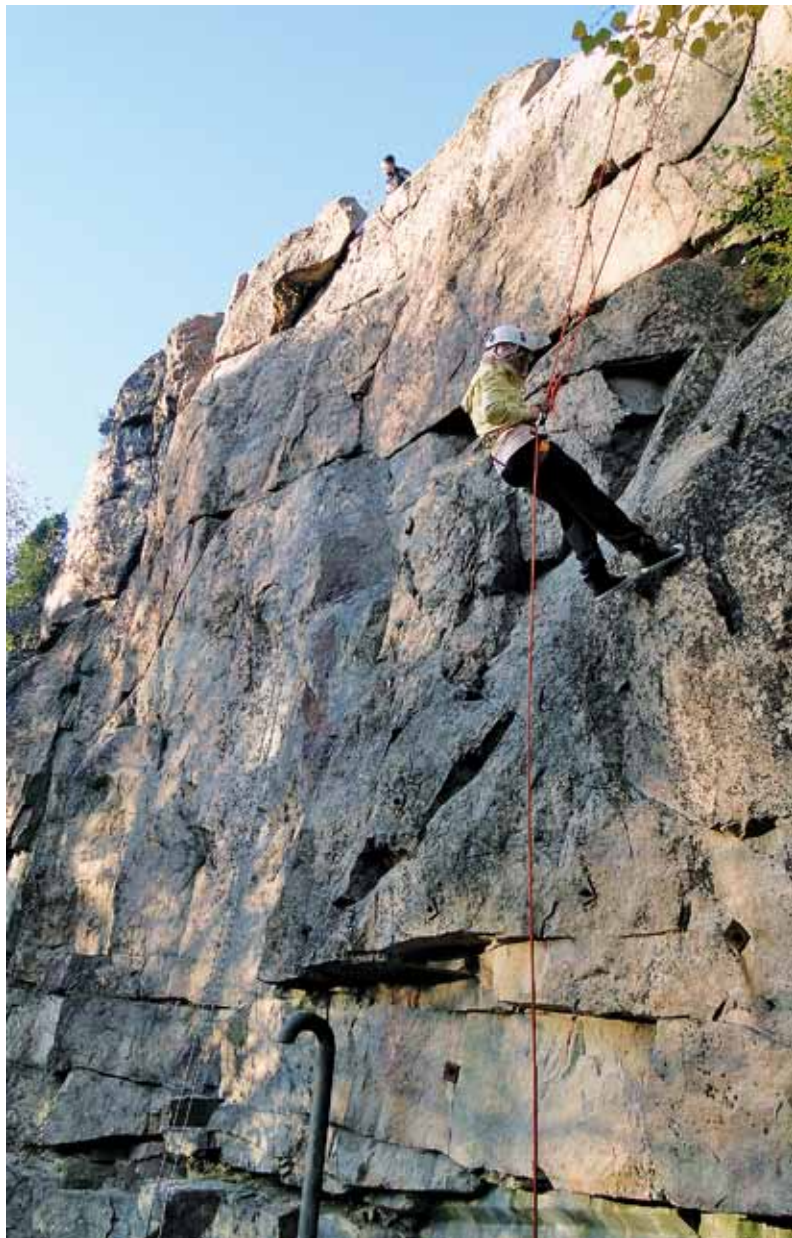
Liikuntaviraston järjestämä "FunAction"-liikunta tarjoaa 13–17-vuotiaille nuorille mahdollisuuden kokeilla ja osallistua erilaisiin liikuntamuotoihin lähellä omaa toimintaympäristöään. Toiminta alkoi pilottina vuonna 2009 Itä-Helsingin alueella ja vuoden 2010 aikana se laajentui Koillis- ja Pohjois-Helsinkiin. "FunAction"-toiminta sisälsi viikoittaisia liikuntatunteja (osallistumisoikeus "FunAction"-passilla), toimintapäiviä, tapahtumia ja kesällä "FunAction"-kiertueen.

Nuorten mukaan saamiseksi liikuntavirasto on tehnyt yhteistyötä opetusviraston ja nuorisosiainkeskuksen kanssa. Myllypuron Liikuntamylllyn toimintapäiville ilmoittautui eri alueiden koululuokkia. Tapahtumat pyrittiin myös järjestämään koulujen loma-aikataulujen mukaisesti. Tapahtumat keräsivät yhteensä yli tuhat nuorta.

"FunAction"-kiertue toteutettiin yhteistyössä nuorisosiainkeskuksen kanssa viidessä eri kaupunginosassa. Kiertueella hyödynnettiin nuorisotiloja ja lähiliikuntapaikkoja, joissa järjestettiin monipuolisia liikuntakokeiluja ja -lajeja nuorille. Kiertueelle osallistui noin 300 nuorta.

Ohjattua välituntiliikuntaa Pihlajamäen ala-asteella ja liikuntapainotteinen aamupäivä Jakomäen peruskoulussa

Liikuntaviraston ja opetustoimen yhteistyönä toteutui Pihlajamäessä lasten viikoittainen ohjattu liikuntapainotteinen välitunti. Välitunti oli puolen tunnin mittainen, jotta sen aikana ehdittiin kokeilla eri liikuntamuotoja ja -lajeja, esimerkiksi lumikenkäilyä. Jakomäen peruskoulun ja liikuntaviraston kenttien yhteyteen syksyllä 2009 valmistunut "SmartUs"-interaktiivinen leik-

➔ Liikuntaviraston FunAction -toiminnassa 13-17-vuotiaat nuoret voivat kokeilla monia liikuntalajeja mm. Myllypuron liikuntahallissa.

Kuvat: Lauri Immonen

↑ ↓ Jakomäen peruskoulun ja liikuntapuiston yhteyteen rakennettu interaktiivinen SmartUs-leikkipaikka otettiin käyttöön keväällä 2010. Leikkipaikka toimii leikki-mielisenä liikunta- ja oppimisympäristönä koko perheelle.

Kuva: Antero Aaltonen

kikenttä otettiin käyttöön keväällä koululaisten liikuntapainotteisella aamupäivällä. Aamupäivän aikana leikki- ja urheilukentillä liikkui yli 400 oppilasta. Jakomäen liikuntapuisto sai Vuoden liikuntateko -palkinnon.

Lasten liikuntahulinat

Perheiden sunnuntaiset ”Liikuntahulinat” ovat jatkuneet vuodesta 2006 Liikuntamylyssä ja vuodesta 2009 Maunulan liikuntahallissa. Niitten suosio on edelleen suuri.

Muut alueellisten toimintamahdollisuuksien kehittämishankkeet

Liikuntapalveluja lähellä kotia

Liikuntaviraston lähiöliikunta parantaa alueellisia toimintamahdollisuuksia tarjoamalla esikaupungeissa asuville mahdollisuuden harrastaa mielekästä liikuntaa lähellä kotiaan. Asukaslähtöistä liikuntaa on tarjolla neljällä alueella: Jakomäki–Tapuli-kaupunki, Pihlajamäki–Malmi, Myllypuro–Kontula ja Maunula–Haaga. Ohjattuun lähiöliikuntaan osallistumisestaan asukas maksaa lähiöliikuntapassin hinnan, jolla hän voi osallistua kaikkiin haluamiinsa lähiöliikuntaryhmiin. Vuonna 2010 mukaan tuli paljon uusia asiakkaita.

Lähiöprojektin rahoituksella uusittiin liikuntavälineitä, palkattiin ammattitaitoisia ja erityistaitoja omaavia tuntiohjaajia, järjestettiin liikunta- ja luontoretkeä kaupungin omille ulkoilu-alueille, vuokrattiin liikuntatiloja alueilla, missä liikuntaviraston omia tiloja ei ole käytössä. Myös ohjaajakoulutusta rahoitettiin.

Liikuntaviraston lähiöliikunta sisältää myös laajaa yhteistyötä muiden alueellisten toimijoiden kanssa. Lähiöliikuttajat osallistuvat alueellisten tapahtumien järjestämiseen yhteistyössä kaupungin muiden toimijoiden sekä järjestöjen kanssa. Vuonna 2010 järjestettiin mm. kesäolympialaiset syrjäytymisvaarassa oleville sekä City-suunnistustapahtuma ikääntyneille.

Ikääntyneillä oli mahdollisuus tutustua liikuntalajeihin Seniorisäpinöissä Myllypuron Liikuntamylyssä sekä Maunulan liikuntahallissa. Seniorisäpinöitä on järjestetty vuodesta 2008 alkaen. Vuoden 2010 painopisteenä oli tehostettu kuntosaliharjoittelu sekä liikuntarajoitteisten liikunta.

”Kansalaisnavigointia Metropolissa”

Tutkimuksella on iso rooli uudenlaisten toimintatapojen kehittämisessä. Hyvä esimerkki on vuonna 2010 alkanut seudullinen, kaupunkien ja Euroopan aluekehitysrahaston rahoittama tutkimusyhteistyö, jossa selvitetään draamamenetelmin kaupunginosien arkea. Metropolia-ammattikorkeakoulun esittävän taiteen koulutusohjelma on hankkeessa päävastuullinen toteuttaja. Se vastaa hankkeen hallinnoinnista, koordinoinnista ja Kansalaisnavigointi-toimintamallin kehittämistä siihen liittyvien draamametodin ja sosiaalisen median menetelmien osalta. Hankkeen toteutukseen on kytketty Metropolian opiskelijoiden lisäksi jo valmistuneita kulttuuri- ja taidealan ammatilaisia, jotka saavat hankkeessa kehittyvän osaamisen kautta uusia työllistymismahdollisuuksia.

Mukana on Helsingin lisäksi Espoo, Vantaa ja Kauniainen. Helsingistä hankkeessa mukana oleva kaupunginosa on Malmi. Yhteistyössä on mukana pääkaupungin kuntien lisäksi Helsingin yliopiston maantieteen laitos. Maantieteen laitoksen osuudessa kiinnitetään erityistä huomiota pääkaupunkiseudun erityispiirteisiin (maankäyttö, asuminen ja liikenne, maahanmuutto–monikulttuurisuus, sosiaalinen eriytyminen tai eheys). Hanke tekee yhteistyötä myös Culminatumin kanssa. Hankeen ohjausryhmässä on Helsingistä sosiaaliviraston ja lähiöprojektin edustaja.

Kansalaisnavigointia Metropolissa – hankkeen ohjelmassa todetaan: ”Hanke kehittää pääkaupunkiseudun innovaatioympäristöjä rakentamalla toimintamallin, jossa paikallisen elinkeinoelämän, julkisen sektorin ja tutkimuslaitosten rinnalle (triple helix) tuodaan innovaatioympäristön toimijoiksi asukkaat (quadruple helix innovation). Näin malli tukee erityisesti käyttäjälähtöisiä ja avoimia innovaatioita.”

Niinikään ohjelmassa todetaan hankkeen tavoitteista: ”Pääkaupunkiseudun toimijat saavat hankkeen tuloksena käyttöönsä Kansalaisnavigointi-toimintamallin. Uutta toimintamallissa ovat siinä käytettävät soveltavan draaman metodit, joiden avulla asukkaiden näkemykset, osaaminen ja tietotaito saadaan aikaisempaa monipuolisemmin ja syvällisemmin pääkaupunkiseudulla kaupunkikehityksen parissa työskentelevien toimijoiden käyttöön.”

Syksyllä hankkeessa keskityttiin erilaisiin työpajoihin seudulla. Malmilla mm. tällainen työpaja järjestettiin mielenterveyskuntoutujien kanssa.

👉 Lähiöliikunta pyrkii käyttämään liikuntaympäristöinä kaikkea sitä, mitä alueen oma ympäristö tarjoaa periaatteella ”lähellä kotia”. Pihlajamäen nuorisopiirissä mahtui loistavasti kokeilemaan jousiamuntaa.

Kuva: Tiina Nuto

👉 Kansalaisnavigointia Metropolissa -hanke selvittää draamamenetelmin esikautien arkea mm. Malmilla.

Kuva: Pilvi Kallio

Seuranta ja arviointi

Arviointi sisältyy kunkin hankkeen selostukseen ja on kuvattu edellä.

Projektin johtoryhmä on seurannut hankkeitten etenemistä mm. johtoryhmän kokouksissa pidettyjen esittelyjen avulla.

Tammikuun johtoryhmän kokouksessa sosiaaliviraston projektipäällikkö **Eeva-Liisa Broman** esitteli Vetoa & Voimaa Melunkylään lähidemokratia -hankkeen.

Maaliskuun johtoryhmässä liikuntaviraston osastopäällikkö **Tarja Loikkanen** kertoi lähiöprojektin liikuntahankkeista 2009 ja 2010.

Toukokuun kokouksen teemoina olivat täydennysrakentaminen ja korjausrakentaminen. Kaupunkisuunnitteluviraston projektipäällikkö **Ilkka Laine** esitteli Keski-Vuosaaren täydennysrakentamisselvityksen. Lähiöarkkitehti **Päivi Hellman** rakennusvalvontavirastosta esitteli Keski-Vuosaaren laaditut korjausta-paohjeet.

Syyskuussa teemana olivat alueellinen energiatehokkuus sekä "Metrohelsinki" ja Lähiöprojektin tiedotus ja viestintä sekä tapahtumat. Projektipäällikkö **Marja Piimies** esitteli alueellisen energiatehokkuusselvityksen "Askel kohti energiatehokkaampaa Helsinkiä" ja siihen liittyvää työryhmän toimintaa. Metro-

helsinki- ja World Design Capital -hankkeisiin liittyvän WDC-ka-tukilpailun Herttoniemen yritysalueella sekä Herttoniemen yri-tysalueen kehittämissuunnitelmaa esitteli arkkitehti **Dan Moll-gren** kaupunkisuunnitteluvirastosta.

Tiedottaja **Tiina Nuto** ja projektisuunnittelija **Pirjo Ruotsa-lainen** esittelivät Helsinki-viikon sekä Juhlaviikkojen Taiteiden yö -tapahtumia esikaupungeissa sekä Lähiöprojektin viestin-nän ja tapahtumien tiedotusta ja yhteenvetoa vaikuttavuuden osalta.

Marraskuussa teemana oli "Palveluhallintokuntien strategi-at kaupunginosien eriytymiskehitykseen" -tutkimus: "Hyvin-voinnin tukiverkko koetuksella. Helsingin palveluvirastojen toi-minta kaupunginosien eriytymisen ehkäisemiseksi" (Helsingin kaupungin tietokeskus, tutkimuksia 2010:3, Annina Ala-Outi-nen). Selvityksen esitteli **Annina Ala-Outinen**. Selvitys on Hel-singin tutkimushankkeena valtakunnallisessa lähiöohjelmassa.

Lähiöprojektissa joidenkin vuosien välein on käytetty ulko-puolista arvioitsijaa. Tällainen ulkopuolisen arvion laatiminen koko projektin nelivuotiskaudesta 2008–2011 tai joistakin hank-keista kokonaisuutena, ajoittuu luontevasti kauden loppuun, syksyyn 2011 tai vuoteen 2012.

Uuden projektikauden valmistelu

Vuonna 2010 aloitettiin uuden projektikauden 2012–2015 valmistelu yhdessä kaupungin hallintokuntien kanssa.

Keväällä järjestettiin bussikiertoajelu, jossa kerättiin uusia ajatuksia sekä kokemuksia Lähiöprojektin toiminnasta lähimiltä yhteistyökumppaneilta samalla, kun tutustuttiin useisiin kaupunginosiin esikaupunkivyöhykkeellä. Tulokset esiteltiin projektin johtoryhmässä 26.5. Tärkeänä pidettiin edelleen lähiöprojektin panosta kaupunginosien monipuolisuuden edistämässä, täydennysrakentamisessa ja ympäristöparannusten edistäjänä. Myös asukkaiden toimintamahdollisuuksien lisääminen katsottiin tärkeäksi edelleen.

Menneiltä ja nykyiseltä kaudelta saatujen kokemusten mukaan sekä myös bussiajelun vastauksissa nähtiin koulujen rooli asuinalueilla merkittäväksi. Useassa lasten ja nuorten hankkeessa koulujen mukana olo katsottiin välttämättömäksi ja toivottiin niiden tukea nykyistä enemmän. Kouluilla on tärkeä merkitys lasten ja nuorten saavutettavuuden, tiedottamisen ja ilta-päivätoiminnan onnistumisen kannalta. Tämän lisäksi koulu-tiloja toivotaan edelleen voitavan hyödyntää mm. asukastilaisuuksissa tai hallintokuntien toiminnassa. Edelleen yhteiskäytömahdollisuudet monissa kaupunginosissa ovat heikot.

Toisaalta on tutkittu (Lähi(ö)koulu, Helsingin kaupungin tietokeskus, Venla Bernelius 2008), että vanhemmat ovat alkaneet valita asuinpaikkaa koulujen mukaan. Kouluilla on siis merkittävä panos puhuttaessa asuinalueiden eriarvoistumisesta. Tähän tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Resurssien vähetessä, usean hallintokunnan yhteistyö nähtiin tärkeäksi. Kaupungin taidelaitokset ovat jo nyt jalkautuneet, mutta yhteistyöllä on mahdollista saavuttaa enemmän ja saada enemmän huomiota ja parantaa siten hankkeitten vaikuttavuutta. Päätoimijana näissä olisi koko sivistys- ja kult-

tuuritoimen sektori. Elokuussa järjestettiin kulttuurikeskuksessa yhteistyökokous, jossa kulttuurikeskuksen lisäksi olivat kutsuttuina edustajat kaupunginmuseosta, taidemuseosta, kirjastosta, työväenopistosta ja opetusvirastosta. Kokouksessa ideoitiin lähiöprojektivetoista hanketta, aluksi koulujen kulttuurisuunnitelmaan liittyvänä ja jatkossa yhteistyö laajenisi uudella kaudella koskemaan kaikenikäisiä kaupunkilaisia esikaupungeissa.

Marraskuussa järjestettiin laaja seminaari, johon kutsuttiin osallistujia lähes kaikista kaupungin hallintokunnista sekä asukasjärjestöjen puheenjohtajat esikaupunkialueilta. Lisäksi kutsuttiin kolmannen sektorin toimijoita ja nykyisiä yhteistyökumppaneita mm. valtion taidelaitoksista. Ajatuksena oli toteuttaa yhteinen idearihi Lähiöprojektin tulevasta nelivuotiskaudesta. Pohjana käytettiin keväisen bussikiertoajelun tuloksia. Seminaariin osallistui noin 115 henkilöä. Osallistujia oli 18 eri hallintokunnasta. Asukasyhdistyksistä oli 25 osallistujaa eri puolilta Helsinkiä.

Tärkeinä pidettiin edelleen Lähiöprojektin panosta täydennysrakentamisen edistämässä, julkisten kaupunkitilojen kuntoa ja siisteyttä ja lähiöprojektin toimintaa niiden kunnostamistoimien edistämässä. Kulttuuri- ja tapahtumat nähtiin edelleen tärkeänä kaupungin ja alueen toimijoita ja asukkaita yhdistävänä tekijänä ja yhteisöllisyyttä luovana asiana kuin myös kaupunginosien tunnettuuden kannalta. Seminaarissa tuli esiin myös eri ikäpolvia yhdistävä toiminta sekä mm. alueiden sisäisten yhteyksien kehittäminen parantamalla kävely- ja pyöräilyolosuhteita.

Vuoden 2010 yhteistyön ja suunnittelun pohjalta seuraavaa projektiohjelmaa valmistellaan 2011 ja se esitellään kaupungin hallitukselle vuoden 2011 lopussa.

Lähiöprojektin hankkeitten resursointi

Toimintarahan käyttö

Lähiöprojektin toimintarahaa oli 605 000 € vuonna 2010. Siihen sisältyi myös vuodelta 2009 siirtynyttä määrärahaa, 125 000 €. Toimintarahaa on budjetoitu kiinteistövirastoon, mutta sen käyttöön delegoitu hallintokunnille Lähiöprojektin toimintaan ja hankkeisiin (ko. hankkeet ja toiminta on esitetty edellä). Hallintokuntien käytettävissä oli seuraavasti lähiöprojektin toimintarahaa vuonna 2010: kaupunkisuunnitteluvirasto 172 000 €, sosiaalivirasto 144 000 €, liikuntavirasto 47 000 €, rakennusvalvontavirasto 5 000 € sekä kulttuurikeskus 72 000 €.

Vuoden 2010 kokonaiskäyttö oli 369 250 €. Käyttämättä jäi 235 750 €, josta osa johtui hankkeitten arvioitua pienemmistä kustannuksista tai aikataulutuksesta, jonka vuoksi viime vuoden toiminnasta koituvat kustannukset ajoittuvat vuoden 2011 alkuun. Säästyneistä määrärahoista siirrettiin 159 000 € kuluvalle vuodelle. Hallintokuntien käyttö oli seuraava: kiinteistövirasto 15 840 €, kaupunkisuunnitteluvirasto 133 470 €, sosiaalivirasto 107 920 €, liikuntavirasto 46 690 € ja kulttuurikeskus 65 330 €.

Lähiöprojektin oma toimintarahaa on tärkeä apuväline, erityisesti käynnistettäessä usean hallintokunnan yhteisiä pilotihankkeita. Niihin ei ole pystytty varautumaan hallintokuntien budjeteissa.

Mm. sellaisten hankkeiden käynnistäminen, kuten esimerkiksi alueellinen energiaselvitystyö, ”Tapulin poikaprojekti”, ”Operaatio Pulssi!”, ”Metrohelsinki” sekä useimmat muut imago-hankkeet ovat tulleet mahdolliseksi ainoastaan toimintarahalla. Lisäksi tapahtumat, kuten Sibelius-Akatemia-konsertit, viestintä (Lähiöprojektin ja hankkeiden omat internet-sivustot, teemalehdet) ja tiedotus rahoitetaan kokonaan tai suureksi osaksi toimintarahalla. Myös asukastapahtumiin, kaupunkipolkuihin jne. ohjataan merkittävä määrä toimintarahaa.

Hallintokuntien resursointi lähiöprojektin toimintaan

Hallintokuntien resursointi tapahtuu pääasiassa niitten omien budjettien puitteissa ja suuri osa kustannuksista koostuu palkkakustannuksista, joista ei yksiselitteisesti ole erotettavissa pelkästään lähiöprojektin hankkeisiin suuntautuvia palkkakustannuksia. Myös ympäristöparannuksiin kohdistuvat investointikustannukset ovat jo hallintokuntien, pääosin rakennusviraston budjetissa tai rahoitettu lähiörahastosta. Tähän kohtaan on otettu mukaan ne hankkeet, jotka saavat lähiörahaston rahoitusta ja ovat lähiöprojektin projektikauden 2008–2011 teemojen mukaisia.

Lähiörahaston rahaa käytettiin vuonna 2010 yhteensä noin 7,2 M€ lähiöprojektin teemojen mukaisiin hankkeisiin. Suurin osa käytettiin ympäristöparannusinvestointeihin, noin 6,5 M€. Jakomäen uimahallin perusparannus (3 M€) saatiin valmiiksi kuten myös uimahallin yhteydessä oleva Jakomäen yläasteen parannus (1,6 M€). Jakomäen liikuntakenttien viimeistelytyöhön käytettiin noin 0,3 M€. Lisäksi yläasteen ja uimahallin pihan kunnostusta aloitettiin. Yhdessä kaikki nämä toimenpiteet kohentavat merkittävästi Jakomäen keskustan ilmettä. Siltämäen raittien kunnostus saatiin myös päätökseen (0,6 M€) samoin Kannelmäen asemaseudun katujen kunnostus (0,3 M€). Liikuntavirasto rakensi lähiliikuntakentät Pukinmäkeen, Herttoniemenrantaan ja Roihuvuoreen sekä Kivikon liikuntapuiston Lumiparkin. Käyttökustannuksiin, kuten matalan kynnyksen toimintaan lähiörahaston rahaa ohjattiin noin 0,7 euroa.

Jäljempänä kohdassa Lähiöprojektin organisaatio ja työryhmät 2010, on lueteltu henkilöresursseja ja hallintokuntien panostusta tätä kautta projektin toimintaan. Joihinkin tehtäviin on projektin toimintarahalla palkattu määräaikainen henkilö.

➡ Kivikon liikuntapuiston lumiparkki valmistui lähiörahaston rahoituksella loppuvuodesta. Lumilautailutempupaikat on sopeutettu kaupunkiympäristöön ja Kivikon olosuhteisiin. Mäkeä voi laskea alas hyppyreitää, bokseja, reilejä tai half pipea pitkin.

Kuva: Antero Aaltonen

Valtion avustukset

Valtion asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) on myöntänyt Helsingin kaupungille investointiavustusta vuosina 2006–2010 parannushankkeisiin Kontulassa, Myllypurossa, Itäkeskuksessa, Pihlajamäessä, Jakomäessä ja Tapulikaupungissa.

Vuonna 2006 avustusta myönnettiin ehdollisesti yhteensä 2 815 000 €. Ehdollisessa päätöksessä avustuksen suuruus määrytyi vuonna 2006 ilmoitetusta kustannusarviosta ollen 10 % ilmoitetusta. Maksetun avustuksen suuruus on yleensä ollut ehdollisen päätöksen mukainen, paitsi jos kustannukset ovat jääneet alemmalle tasolle kuin vuonna 2006 ilmoitettiin. Avustusta on maksettu seuraavasti: 616 000 € vuoden 2006 kuluihin, 523 000 € vuoden 2007 kuluihin, 573 858 euroa vuoden 2008 ja 875 000 euroa vuoden 2009 kuluihin. Vuoden 2010 kustannusten osalta ennakkopäätös on tehty 215 000 euron osalta. Avustuksen maksatus on haettu seuraavana vuonna.

Valtion lähiöohjelmaan 2008–2011 kuuluvien hankkeitten kustannuksista ARA korvaa enintään 20 % toteutuneista kustannuksista ja selvityshankkeen osalta 100 %. Vuoden 2009

kustannuksista ARA maksoi avustuksia yhteensä 344 305 euroa. Vuoden 2010 kustannuksiin on myönnetty 480 180 euroa (avustus vaihteli 5 %–18 % kustannuksista, paitsi tutkimushankkeessa jossa se oli 98 %). Avustukset haetaan 2011 aikana.

Lähiöprojekti koordinoi näiden avustusten haut ja maksatukset.

Lähiöprojektin organisaatio ja työryhmät 2010

Lähiöprojektin johtoryhmä

- Harri Kauppinen, Kiinteistövirasto, puheenjohtaja
- Anneli Lahti, Kaupunkisuunnitteluvirasto
- Veikko Kunnas, Kulttuurikeskus
- Juha Pulkkinen, Rakennusvalvontavirasto
- Raimo K. Saarinen, Rakennusvirasto
- Riitta Halttunen-Sommardahl, Sosiaalivirasto
- Markus Härkäpää, Talous- ja suunnittelukeskus
- Salla Machere, Talous- ja suunnittelukeskus
- Vesa Sauramo, Talous- ja suunnittelukeskus

Lähiöprojektin hankkeitten koordinointi- ja työryhmät 2010

Lähiöprojektin alueellisen toiminnan ohjausryhmä

Tarja Loikkanen (Liikuntavirasto, Liv), Maaretta Pukkio (Sosiaalivirasto, Sosv.), Anita Tirkkonen (Sosv), Janne Typpi (Sosv), Riitta Vartio (Sosv), Marja Piimies, pj, (Lähiöprojekti, Läh), Pirjo Ruotsalainen (Läh)

Elinkeinotoiminnan markkinointi -ryhmä (Metrohelsinki)

Marja Piimies, pj (Läh), Leena Hakala (Talous- ja suunnittelukeskus, Taske, Elinkeinopalvelu), Kari Piimies (Kaupunkisuunnitteluvirasto, Ksv), Leena Silfverberg (Ksv), Pirjo Ruotsalainen (Läh), Anne Karlsson (Ksv), Dan Mollgren (Ksv), Kyösti Oasmaa (Taske, kehittämisosasto), Mari Siivola (Taske), Tiina Nuto (Taske), Henna Vennonen (Kiinteistövirasto, Kv), Osmo Torvinen (Rakennusvirasto, Hkr), Helena Ström (Hkr), paikallisten yritysten edustajia, paikallisten kaupunginosayhdistysten puheenjohtajat

Lähiöprojektin täydennysrakentamisryhmä

Marja Piimies, pj (Läh), Tuula Helasvuo (Ksv), Ilkka Laine (Ksv), Kari Piimies (Ksv), Leena Silfverberg (Ksv), Tero Santaola (Ksv), Olavi Veltheim (Ksv), Johanna Mutanen (Ksv), Pirjo Ruotsalainen (Läh), Rikhard Manninen (Ksv), Peik Salonen (Ksv), Mari Siivola (Taske), Kyösti Oasmaa (Taske), Tuomas Kivelä (Kv), Esko Patrikainen (Kv), Juha Viljakainen (Kv),

Ympäristöparannukset-työryhmä

Marja Piimies pj (Läh), Pirjo Ruotsalainen (Läh) Helena Ström (Hkr), Jussi Luomanen (Hkr), Markku Miettinen (Hkr), Jarmo Ahonen (Hkr), Päivi Hellman, (rakennusvalvontavirasto, Rakvv), Mari Siivola (Taske)

Alueellinen Energiaselvitys -ohjausryhmä

Harri Kauppinen (Kv), Marja Piimies (Läh), Markku Lahti (Ksv), Martti Hyvönen, (Helsingin Energia, Helen), Marko Riipinen (Helen), Turo Eklund (Helen), Anna Johansson (Helen), Timo Nousiainen (Helen), Pauli Vanhala (Helen), Kyösti Oasmaa (Taske), Ifa Kytösaho (Taske), Markus Laine (Tietokeskus, Tieke), Timo Cantell (Tieke)

Operaatio Pulssi -ohjausryhmä

Marja Piimies pj (Läh), Pirjo Ruotsalainen (Läh), Antti Manninen (Kulttuurikeskus, Kulke), Tiina Nuto (Taske), Hannele Koli-Siiteri (Suomenkielinen työväenopisto, STO), Katri Kairimo (Nuorisosiainkeskus, Nk), Leena Korhonen (Kirjasto, Kir), Outi Gottvalles (Kir)

Lähiöarkkitehtitoiminnan ohjausryhmä

Juha Pulkkinen pj, (Rakvv), Marja Piimies LÄH, Pirjo Ruotsalainen (LÄH), Heli Virkamäki (Rakvv), Päivi Hellman (Rakvv), Pirjo Pekkarinen Kanerva (Rakvv)

Keskeisiä toimijoita Lähiöprojektin kehittämishankkeissa vuonna 2010

- Alueellinen Energiaselvitys: Anna Johansson kesään 2010, Timo Nousiainen syksystä 2010 alkaen, Helsingin Energia
- Lähiöarkkitehtitoiminta ja siihen liittyvät hankkeet: Päivi Hellman, Pirjo Pekkarinen-Kanerva, Pia-Liisa Orrenmaa, Rakennusvalvontavirasto
- Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinointi: Leena Hakala, Talous- ja suunnittelukeskus
- Myllypuron Ostarin Hymy: Seppo Paakkinen, Sosiaalivirasto
- Pihlajamäen aluetyön hankkeet, Pihlajamäki goes Blues, Pihlajamäen taiteiden yö: Sini Heino-Mouhu, Sosiaalivirasto
- Tapulin poikaprojekti: Raisa Heikkuri, Mika Koskinen, Tatiana Peräoja, Sosiaalivirasto

- Liikunta: Mia Küttner, Tomi Lempiäinen, Johanna Lökfors, Elina Sorakunnas, Liikuntavirasto
- Operaatio Pulssi: Hanna-Maria Lehtonen, Kulttuurikeskus
- Internet-sivut ja esitteet: Matti Rautala, Kaupunkisuunnitteluvirasto

Lähiöprojektin hallinnossa toimivat

- Projektipäällikkö **Marja Piimies**, Kaupunkisuunnitteluvirasto
- Projektisuunnittelija **Pirjo Ruotsalainen**, Kaupunkisuunnitteluvirasto
- Tiedottaja **Tiina Nuto**, Talous- ja suunnittelukeskus

Lähiöprojekti
Helsinki

Tekijät

Marja Piimies, Pirjo Ruotsalainen

Nimike

LÄHIÖPROJEKTIN TOIMINTAKERTOMUS 2010, LÄHIÖISTÄ KAUPUNGINOSIKSI, JOISSA TAPAHTUU!

Sarjan nimike

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2011:2

Sarjanumero	2011:2	Julkaisuaika	xx.xx.2011
Sivuja	44	Liitteitä	–
ISBN	978-952-223-958-7 (nid.) 978-952-223-959-4 (PDF)	ISSN	0787-9024
Kieli koko teos	FIN	Yhteenveto	FIN, SWE, ENG

Tiivistelmä

Helsingin lähiöprojekti on hallintokuntien yhteistyöprojekti. Kaupunginhallituksen vuonna 1996 perustamalla lähiöprojektilla on meneillään neljäs toimintakausi (2008–2011). Kaupunginhallitus hyväksyi nykyisen projektisuunnitelman 22.9.2008. Tavoitteena on kehittää esikaupunkeja kantakaupungin kanssa tasaveroisinä kaupunginosina sekä tehdä tunnetuksi jo olevia, alueiden omia vetovoimatekijöitä yhdessä kaupungin eri hallintokuntien, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa. Toiminta-alueena on koko esikaupunkivöyhyke, jolla toteutetaan kehittämisteemojen mukaisia toimenpiteitä. Projektin visio on ”Helsingin kantakaupungin ulkopuolella on viihtyisiä kaupunginosia, monimuotoisia asunto- ja työpaikka-alueita, elinvoimaista kaupunkikulttuuria ja lähipalvelut kävelytäisyydellä”. Projektikauden tunnuksena on: ”Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!”.

Toiminta vuonna 2010 Lähiöprojektin tavoitteittain:

1) Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen täydennysrakentamisella: Painopisteitä ovat olleet ostoskeskusten ja raideliikenteen asemien ympäristöt. Lähiöprojektin oma monihallintokuntainen työryhmä pohtii täydennysrakentamisen problematiikkaa sekä etsii ratkaisuja ongelmakohtiin. Lähiöprojekti osallistuu täydennysrakentamista koskeviin työryhmiin sekä kaupunkisuunnitteluviraston Renesanssi-hankkeen johtoryhmään.

2) Rakennuskannan ja julkisen kaupunkiympäristön laadun ja viihtyvyyden parantaminen: Korjaustapaohjeet laatiminen Malminkartanoon alkoi. Korjausrakentamiseen liittyen käynnistettiin alueellinen energiatehokkuusselvitys, jonka pilottivaihe valmistui. Siinä selvitettiin energiakulutus (sähkö, lämpö, vesi ja jätteet) kuudelta alueelta. Ympäristöparannustoimenpiteitä erityisesti asemien ja ostoskeskusten ympäristöissä jatkettiin mm. Pihlajamäessä, Siltämäessä sekä Myllypurossa ja suunnitelmat valmistuivat Puistolän asemalle Tapulikaupunkiin ja Malminkartanoon.

3) Imagon kohottaminen: lähiöiden osin kielteisen julkisuuskuvan muuttaminen myönteiseksi tekemällä tunnetuksi alueita omaleimaisina asuinympäristöinä että mahdollisuuksina yrityksille: Uutena yhteistyökumppanina oli Suomen Kansallisooppera ja malmilaisille kouluille ja toimijoille oli mahdollisuus tutustua oopperan toimintaan sekä osallistua oopperan tekemiseen. Sibeliusakatemiaan eri kokoonpanot esiintyivät kulttuuritaloissa ja ostoskeskuksissa. Lähiöprojekti tuki alueiden omia tapahtumia olivat mm. Pihlajamäki goes Blues sekä Taiteiden yön tapahtumia. Metrohelsinki-hanke järjesti laajan yritysseminaarin sekä Herttoniemen yritysalueen designkadun ideakilpailun. Projekti esitteli esikaupunkeja ostamallaan sivuilla ilmaisjakelulehdissä sekä Helsinki-Infossa. Lähiöprojektin uudet kotisivut, metrohelsinki-sivusto sekä esikaupunkeja esittelevä SUB26-näyttelysivusto avattiin.

4) Alueellisia toimintamahdollisuuksien parantaminen ja palvelumallien luonti: Lääntisten alueiden nuorten kulttuurihanke, Operaatio Pulssi, tarjosi mielekästä tekemistä ilmaisissa harrasteryhmissä. Toimintaa nuorille on pyritty tarjoamaan myös FunAction-liikuntahankkeessa ja varhaista puuttumista Tapulikaupungin poikaprojektissa. Päihteiden käyttäjille on suunnattu toiminta matalan kynnyksen tiloissa.

Asiasanat

LÄHIÖPROJEKTI, ESIKAUPUNKI, KAUPUNKIRAKENNE, TÄYDENNYSRAKENTAMINEN, KORJAUSRAKENTAMINEN, YMPÄRISTÖN LAATU, IMAGON KOHOTTAMINEN, KULTTUURI, TAPAHTUMAT, VIESTINTÄ, ALUEELLISET TOIMINTAMAHDOULLISUUDET, SOSIAALINEN KEHITTÄMINEN, LIIKUNTA, LAPSET JA NUORET

Sarjassa aikaisemmin julkaistu:

2011:1 Kaupunkisuunnitteluviraston
toimintasuunnitelma 2011–2013,
Toiminnan perusta ja keskeiset
tehtävät

ISSN 0787-9024

ISBN 978-952-223-958-7 (NID.)

ISBN 978-952-223-959-4 (PDF)

Lähiöprojekti
Helsinki